

Tematický súhrn

NALIEHAVÉ PREJUDICIÁLNE KONANIE A SKRÁTENÉ SÚDNE KONANIE

S cieľom umožniť rýchlejšie prejednávanie vecí, ktoré si to vyžadujú, článok 23a Štatútu Súdneho dvora Európskej únie¹ uvádza:

„Rokovací poriadok môže upraviť skrátené súdne konanie a v súvislosti s prejudiciálnymi návrhmi týkajúcimi sa priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti naliehavé konanie.

Tieto konania môžu určiť kratšie lehoty na predloženie vyjadrení alebo písomných pripomienok, ako ich stanovuje článok 23, a odchyľne od článku 20 štvrtého odseku nevyžadovať predloženie návrhov generálneho advokáta.

Naliehavé konanie môže okrem toho obmedziť okruh účastníkov konania a oprávnených subjektov uvedených v článku 23, ktorí môžu predložiť vyjadrenia alebo písomné pripomienky, a v prípade mimoriadnej naliehavosti stanoviť neuskutočnenie písomnej časti konania.“

Skrátené súdne konanie existuje od roku 2000 a v súčasnosti je upravené jednak v článku 105 a nasl. Rokovacieho poriadku Súdneho dvora², pokiaľ ide o návrhy na začatie prejudiciálneho konania, a jednak v článku 133 a nasl. uvedeného rokovacieho poriadku, pokiaľ ide o priame

1 Konsolidované znenie Protokolu (č. 3) o štatúte Súdneho dvora Európskej únie, pripojeného k Zmluvám, v znení zmien.

2 Rokovací poriadok Súdneho dvora z 25. septembra 2012 (Ú. v. EÚ L 265, 2012, s. 1), zmenený 18. júna 2013 (Ú. v. EÚ L 173, 2013, s. 65), 19. júla 2016 (Ú. v. EÚ L 217, 2016, s. 69) a 9. apríla 2019 (Ú. v. EÚ L 111, 2019, s. 73).

žaloby.³ Skrátené súdne konanie sa totiž môže použiť bez ohľadu na druh konania, ak si povaha veci vyžaduje, aby bola prejednaná bez zbytočného odkladu⁴.

Návrh na prejednanie veci v skrátrenom súdnom konaní podáva vnútroštátny súd v prípade konania o prejudiciálnej otázke a žalobca alebo žalovaný v prípade priamej žaloby. O návrhu rozhodne predseda Súdneho dvora po vypočutí sudcu spravodajcu, generálneho advokáta a prípadne ďalšieho účastníka konania. Výnimočne môže predseda Súdneho dvora rozhodnúť o použití skráteneho súdneho konania aj bez návrhu. Do januára 2019 rozhodoval o všetkých návrhoch na prejednanie veci v skrátrenom súdnom konaní predseda Súdneho dvora uznesením. Od tejto praxe sa však upustilo a od februára 2019 je vyhovie alebo zamietnutie návrhu stručne odôvodnené v rozhodnutí, ktorým sa končí konanie.

Naliehavé prejudiciálne konanie je novšie, keďže bolo zavedené v roku 2008 v reakcii na rozšírenie právomocí Únie a Súdneho dvora v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Vzhľadom na osobitne citlivý charakter tejto oblasti sa totiž zdalo nevyhnutné zaviesť osobitný odchylný postup, ktorý by v prípade potreby umožnil ochranu dotknutých záujmov. Na rozdiel od skráteneho súdneho konania, ktoré možno použiť vo všetkých oblastiach práva Únie a pri všetkých druhoch konaní, je teda naliehavé prejudiciálne konanie upravené v článku 107 a nasl. Rokovacieho poriadku Súdneho dvora určené len pre prejudiciálne konania, ktoré sa týkajú oblastí uvedených v hlave V tretej časti Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Zmluva o FEÚ) týkajúcej sa priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.

O tom, či sa návrhu vnútroštátneho súdu na prejednanie veci v naliehavom prejudiciálnom konaní vyhovie, alebo nie, rozhoduje bez odôvodnenia komora určená na tento účel Súdny dvorom. Avšak v prípade, že sa návrhu na prejednanie veci v naliehavom prejudiciálnom konaní vyhovie, Súdny dvor často v rozhodnutí vo veci samej zhrnie argumenty vnútroštátneho súdu, ktoré odôvodnili použitie tohto konania. Okrem toho v prípade, že vnútroštátny súd návrh na prejednanie veci v naliehavom prejudiciálnom konaní nepodá, ale toto konanie sa na prvý pohľad zdá ako vhodné, predseda Súdneho dvora sa môže obrátiť na príslušnú komoru so žiadosťou, aby preskúmala nevyhnutnosť prejednanie veci v naliehavom prejudiciálnom konaní, ktoré potom možno použiť aj bez návrhu.

Ďalej je potrebné poukázať na to, že právne predpisy upravujúce skrátene súdne konanie a naliehavé prejudiciálne konanie detailne neuvádzajú okolnosti, za ktorých sa tieto konania majú použiť. V tomto ohľade iba článok 267 štvrtý odsek ZFEÚ výslovne uvádza situáciu, ktorá vyžaduje, aby Súdny dvor rozhodol „bezodkladne“, a to situáciu, ak sa prejudiciálna otázka položí v konaní v súvislosti s osobou, ktorá je vo väzbe. Keďže neexistujú žiadne ďalšie spresnenia, cieľom tohto súhrnu je predstaviť veci, ktoré charakterizujú procesný postup Súdneho dvora v týchto otázkach a umožňujú pochopiť dôvody, ktoré môžu odôvodniť použitie naliehavého prejudiciálneho konania alebo skráteneho súdneho konania.

---

3 V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že článok 151 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu zo 4. marca 2015 (Ú. v. EÚ L 105, 2015, s. 1) taktiež stanovuje možnosť prejednanie veci v skrátrenom súdnom konaní „vzhľadom na osobitnú naliehavosť a okolnosti veci“.

4 V novom Rokovacom poriadku Súdneho dvora bola formulácia „mimoriadna naliehavosť“, ktorú používal predchádzajúci rokovací poriadok, nahradená formuláciou „bez zbytočného odkladu“.

I. Naliehavé prejudiciálne konanie

1. Pôsobnosť naliehavého prejudiciálneho konania

***Uznesenie z 22. februára 2008, Kozłowski (C-66/08, neuverejnené, EU:C:2008:116)*⁵**

V tejto veci požiadal Oberlandesgericht Stuttgart (Vyšší krajský súd Stuttgart, Nemecko) vo februári 2008 Súdny dvor o prejednanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania v naliehavom prejudiciálnom konaní (PPU), pretože čoskoro sa malo skončiť uväznenie účastníka konania vo veci samej na nemeckom území a navyše bolo možné, že tento účastník konania dosiahne predčasné prepustenie na slobodu.

Predseda Súdneho dvora poukázal na to, že články rokovacieho poriadku upravujúce PPU, o ktorých uplatnenie vnútroštátny súd požiadal vopred, mali nadobudnúť účinnosť až od 1. marca 2008. Na túto vec teda vzhľadom na to, že bola predložená pred týmto dátumom, nemohlo byť použité PPU. Predseda Súdneho dvora však rozhodol, že v duchu spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom je návrh na prejednanie veci v PPU potrebné vykladať tak, že smeruje k podstatnému skráteniu doby potrebnej na prejednanie tejto veci, a preto ho treba považovať za návrh na prejednanie veci v skrátanom prejudiciálnom konaní (PPA)⁶ (body 6 až 8).

Uznesenie zo 6. mája 2014, G. (C-181/14, EU:C:2014:740)

V tejto veci bolo v Nemecku začaté trestné konanie proti osobe, ktorá predávala bylinné zmesi obsahujúce syntetické kanabinoidy. V čase vzniku skutkových okolností veci (obdobie rokov 2010 až 2011) sa na tieto látky nevzťahoval nemecký zákon o omamných látkach⁷, takže Landgericht Itzehoe (Krajský súd Itzehoe, Nemecko) uplatnil právnu úpravu týkajúcu sa uvádzania liekov na trh⁸, ktorou bola prebratá smernica 2001/83⁹. Dospel teda k záveru, že predaj týchto výrobkov predstavuje trestný čin uvádzania nebezpečných liekov na trh, a preto dotknutej osobe uložil trest odňatia slobody.

Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko), na ktorý bol podaný opravný prostriedok „Revision“, konštatoval, že riešenie sporu vo veci samej závisí od toho, či bolo možné sporné výrobky skutočne kvalifikovať ako „lieky“ v zmysle smernice 2001/83. Obrátil sa teda na Súdny dvor s otázkou v tomto zmysle. Okrem toho požiadal o použitie PPU, pričom uviedol, že ak

5 [Rozsudok zo 17. júla 2008, Kozłowski \(C-66/08, EU:C:2008:437\)](#), bol predstavený vo Výročnej správe za rok 2008, s. 55.

6 V časti II tohto súhrnu, nazvanej „Skrátené súdne konanie“, pozri rubriku „1.1. Povaha a citlivosť oblasti výkladu, ktorá je predmetom návrhu na začatie prejudiciálneho konania“.

7 Betäubungsmittelgesetz (zákon o omamných látkach).

8 Gesetz zur Änderung arzneimittelrechtlicher und anderer Vorschriften (zákon o obchodovaní s liekmi) zo 17. júla 2009 (BGBl. 2009 I, s. 1990).

9 Smernica 2001/83/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 6. novembra 2001, ktorým sa ustanovuje zákonník spoločenstva o humánných liekoch (Ú. v. ES L 311, 2001, s. 67; Mim. vyd. 13/027, s. 69).

Súdny dvor dospeje k záveru, že tieto výrobky nie sú liekmi, trestná zodpovednosť dotknutej osoby by v prejednávanej veci nemohla vzniknúť, takže by bola vo väzbe nezákonne.

Súdny dvor rozhodol, že nie je možné použiť PPU z dôvodu, že smernica 2001/83 bola prijatá na základe článku 95 ES, teraz článku 114 ZFEÚ, ktorý je zaradený v hlave VII tretej časti Zmluvy o FEÚ. PPU je pritom vyhradené iba pre návrhy na začatie prejudiciálneho konania, ktorými sa položí jedna alebo viacero otázok týkajúcich sa oblastí upravených v hlave V tretej časti Zmluvy o FEÚ (bod 8). Predseda Súdneho dvora však rozhodol bez návrhu, že táto vec bude prejednaná v rámci PPA.¹⁰

2. Dôvody použitia naliehavého prejudiciálneho konania

2.1. Riziko zhoršenia vzťahu medzi rodičom a dieťaťom

Rozsudok z 22. decembra 2010, Aguirre Zarraga (C-491/10 PPU, EU:C:2010:828)

V tejto veci sa v Španielsku, ako mieste obvyklého pobytu rodiny, začalo rozvodové konanie medzi španielskym štátnym príslušníkom a nemeckou štátnou príslušníčkou, ktorí boli rodičmi maloletej dcéry. V tejto súvislosti bolo výhradné právo starostlivosti o dcéru predbežne priznané otcovi dieťaťa, ktorý sa zdal lepšie spôsobilý zabezpečiť zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, keďže matka vyjadrila želanie usadiť sa so svojim novým partnerom v Nemecku. Dieťa sa však po tom, čo strávilo leto v novej domácnosti svojej matky v Nemecku, už do Španielska nevrátilo. Rodičia teda tak v Španielsku, ako aj v Nemecku začali viacero konaní týkajúcich sa vrátenia dieťaťa do Španielska, uznania a výkonu španielskych súdnych rozhodnutí v Nemecku a konečného priznania práva starostlivosti o dcéru.

Za týchto okolností Oberlandesgericht Celle (Vyšší krajský súd Celle, Nemecko) položil Súdnemu dvoru niekoľko otázok týkajúcich sa výkladu článku 42 nariadenia č. 2201/2003, nazvaného „Vrátenie dieťaťa“¹¹.

Súdny dvor rozhodol, že na tento návrh na začatie prejudiciálneho konania sa uplatní *ex officio* PPU. V tejto súvislosti pripomenul, že uznáva naliehavosť potreby prejednávania v situáciách premiestnenia dieťaťa, najmä ak by odlúčenie dieťaťa od rodiča, ktorému bolo predtým priznané opatrovnícke právo, hoci aj dočasne, mohlo zhoršiť vzťahy medzi nimi alebo ich poškodiť a spôsobiť psychickú ujmu (bod 39). Súdny dvor pri uplatnení tejto judikatúry v prejednanom prípade uviedol, že dané dieťa je odlúčené od svojho otca už viac ako dva roky a že z dôvodu dialky a napätých vzťahov medzi rodičmi existuje vážne a konkrétne nebezpečenstvo úplného nedostatku kontaktu s otcom počas trvania konania prebiehajúceho na vnútroštátnom súde. Za týchto okolností by podľa Súdneho dvora mohlo uplatnenie štandardného konania na predmetný návrh na začatie prejudiciálneho konania vážne, dokonca aj nenapraviteľne, narušiť

¹⁰ V časti II tohto súhrnu, nazvanej „Skrátené súdne konanie“, pozri rubriku „1.2. Osobitná závažnosť právnej neistoty, ktorá je predmetom návrhu na začatie prejudiciálneho konania“.

¹¹ Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 (Ú. v. EÚ L 338, 2003, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 243).

vzťahy medzi otcom a jeho dcérou a navyše aj narušiť jej integráciu do jej rodinného a sociálneho prostredia v prípade možného návratu do Španielska (bod 40).

Rozsudok z 22. decembra 2010, Mercredi (C-497/10 PPU, EU:C:2010:829)

Vo veci samej išlo o spor o starostlivosť o dcéru medzi britským štátnym príslušníkom a francúzskou štátnou príslušníčkou. V danom prípade opustila matka s dvojročným dieťaťom Spojené kráľovstvo ako miesto obvyklého pobytu dieťaťa a odišla s ním na ostrov Réunion (Francúzsko), a to bez toho, aby o tom bol otec dieťaťa vopred informovaný. Toto premiestnenie dieťaťa však bolo oprávnené, keďže matka dieťaťa bola v danom čase jedinou osobou, ktorá mala k dieťaťu opatrovnícke právo. Následne začali rodičia konania v Spojenom kráľovstve a vo Francúzsku, a to najmä vo veci priznania rodičovských práv a stanovenia obvyklého pobytu dieťaťa. Aj keď sa francúzsky súd v týchto otázkach vyjadril v prospech matky, Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) [Odvolací súd (Anglicko a Wales) (občianskoprávny senát), Spojené kráľovstvo] v tejto súvislosti dospel k názoru, že je potrebné určiť, ktorý súd je príslušný podľa práva Únie, čo vyžaduje, aby Súdny dvor objasnil kritériá umožňujúce určiť obvyklý pobyt dieťaťa, upravené v článkoch 8 a 10 nariadenia č. 2201/2003.

Tento súd teda zaslal Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho konania a požiadal tiež o použitie PPU. Na podporu tohto návrhu vnútroštátny súd uviedol, že kým nie je identifikovaný príslušný súd, nie je možné prejednať návrhy podané otcom dieťaťa s cieľom vydať rozhodnutie, ktoré mu umožní udržiavať vzťahy so svojím dieťaťom. Súdny dvor rozhodol, že uplatní PPU, pričom zdôraznil, že táto vec sa týka dieťaťa vo veku jedného roka a štyroch mesiacov, ktoré je už viac ako rok odlúčené od svojho otca. Vzhľadom na to, že toto dieťa je v citlivom veku pre jeho vývoj, predĺžovanie tejto situácie, ktorá sa navyše vyznačuje značnou vzdialenosťou medzi bydliskom otca a dieťaťa, by mohlo podľa Súdného dvora vážne narušiť ich budúci vzťah (bod 39).

Rozsudok z 26. apríla 2012, Health Service Executive (C-92/12 PPU, EU:C:2012:255)¹²

V tejto veci nariadil High Court (Vyšší súd, Írsko), na ktorý sa obrátil orgán zodpovedný za deti v opatere štátu v Írsku, umiestnenie dieťaťa írskej štátnej príslušnosti do uzavretého zariadenia starostlivosti o dieťa nachádzajúceho sa v Spojenom kráľovstve, teda v krajine pobytu jeho matky. Zdravotnícki odborníci totiž dospeli k záveru, že v Írsku neexistuje žiadne zariadenie, ktoré by mohlo zodpovedať špecifickým potrebám ochrany tohto dieťaťa.

High Court (Vyšší súd) pred rozhodnutím o ponechaní dieťaťa v príslušnom zariadení položil Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku, či rozhodnutie, ktoré prijal, patrí do pôsobnosti nariadenia č. 2201/2003 a či toto rozhodnutie musí byť pred svojím vykonaním v dožiadanom členskom štáte v tomto štáte uznané a vyhlásené za vykonateľné.

Tento súd tiež požiadal o použitie PPU, čomu Súdny dvor vyhovel. V tejto súvislosti vnútroštátny súd poukázal jednak na to, že dané dieťa je proti svojej vôli zadržované na účely ochrany

---

¹² Tento rozsudok bol predstavený vo Výročnej správe za rok 2012, s. 26 a 27.

v uzavretom zdravotníckom zariadení. Zdôraznil tiež, že jeho vlastná príslušnosť závisí od uplatniteľnosti nariadenia č. 2201/2003 na konanie vo veci samej, a v dôsledku toho od odpovede na prejudiciálne otázky, ktoré predložil. Okrem toho vnútroštátny súd vo svojej odpovedi na žiadosť o vysvetlenie, ktorú mu zaslal Súdny dvor¹³, uviedol, že aj situácia dieťaťa si vyžaduje naliehavé opatrenia. Dieťa sa totiž blížilo k svojej plnoletosti, po ktorej dosiahnutí by už nepatriilo do právomoci tohto súdu. Jeho stav si navyše vyžadoval, aby bolo na krátky čas umiestnené do uzavretého zariadenia a aby sa uplatnil program obmedzenej a postupne narastajúcej slobody s cieľom umožniť jeho umiestnenie v blízkosti jeho rodiny v Anglicku (bod 49).

Uznesenie z 10. apríla 2018, CV (C-85/18 PPU, EU:C:2018:220)

Vo veci samej išlo o spor medzi dvomi rumunskými štátnymi príslušníkmi žijúcimi v Portugalsku, ktorý sa týkal určenia miesta bydliska ich dieťaťa a úpravy vyživovacej povinnosti. Po rozluke páru a po tom, čo matka opustila spoločné bydlisko, zostalo dieťa žiť so svojím otcom. Potom však, čo matka podala návrh na zverenie dieťaťa do jej starostlivosti, otec dieťaťa odišiel do Rumunska a svoje dieťa vzal so sebou. Rumunské súdy, na ktoré sa obrátila matka, ktorej bolo dieťa medzitým zverené do dočasnej starostlivosti, následne nariadili návrat dieťaťa do Portugalska z dôvodu, že jeho premiestnenie bolo protiprávne. Otec však tiež podal na Judecătoria Oradea (Súd prvého stupňa Oradea, Rumunsko) žalobu, ktorou sa domáhal určenia miesta bydliska dieťaťa v Rumunsku a toho, aby bola matke dieťaťa uložená povinnosť platiť výživné.

Tento posledný menovaný súd uviedol, že predovšetkým musí rozhodnúť o námietke nepríslušnosti vznesenej matkou dieťaťa v tomto konaní a že v tejto súvislosti je nevyhnutné, aby mu Súdny dvor poskytol dodatočné objasnenie pojmu „obvyklý pobyt“ uvedeného v článku 8 ods. 1 nariadenia č. 2201/2003.

Súdny dvor sa rozhodol uplatniť na tento návrh na začatie prejudiciálneho konania bez návrhu PPU. V tejto súvislosti pripomenul, že uznáva naliehavosť potreby prejednávania v situáciách premiestnenia dieťaťa, najmä ak by odlúčenie dieťaťa od rodiča mohlo zhoršiť súčasné alebo budúce vzťahy medzi nimi a spôsobiť nenapraviteľnú ujmu (bod 30). Súdny dvor pri uplatnení tejto judikatúry v prejednávanom prípade uviedol, že dotknuté dieťa vo veku sedem rokov žije už takmer dva roky so svojím otcom v Rumunsku a je odlúčené od svojej matky s bydliskom v Portugalsku, ktorá s ním udržiavala len telefonický kontakt raz za mesiac. Podľa Súdneho dvora vzhľadom na to, že dotknuté dieťa je v citlivom veku pre jeho vývoj, by predĺžovanie danej situácie mohlo vážne či dokonca nenapraviteľne narušiť vzťah, ktorý má so svojou matkou. Okrem toho, keďže jeho sociálna a rodinná integrácia v členskom štáte jeho súčasného bydliska už značne pokročila, predĺžovanie tejto situácie by mohlo ešte viac poškodiť jeho integráciu v prípade jeho možného návratu do Portugalska (body 31 a 32).

---

13 Žiadosť zaslaná na základe článku 104 ods. 5 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora (toto ustanovenie je v súčasnosti po 25. septembri 2012 článkom 101 ods. 1 tohto rokovacieho poriadku).

2.2. Pozbavenie osobnej slobody

Rozsudok z 30. novembra 2009 (veľká komora), Kadzoev (C-357/09 PPU, EU:C:2009:741)

Bulharské orgány zadržali osobu bez dokladov totožnosti, ktorá tvrdila, že sa narodila v Čechensku, pričom danú osobu umiestnili v režime zaistenia do osobitného strediska pre dočasné umiestnenie cudzincov, kým nebude možný výkon opatrenia vrátenia na hranicu, ktoré voči nej bolo prijaté. Na výkon tohto opatrenia sa však museli získať dokumenty potrebné na vycestovanie do zahraničia. Ani o tri roky neskôr však tieto dokumenty stále neboli získané. Okrem toho dotknutá osoba podala žiadosti o azyl, ako aj žiadosti o nahradenie opatrenia zaistenia miernejším opatrením, pričom všetky tieto žiadosti boli zamietnuté.

V tejto súvislosti sa riaditeľ správneho orgánu zodpovedného za uvedené stredisko pre dočasné umiestnenie obrátil na Administrativen sad Sofia-grad (Správny súd Sofia, Bulharsko) s cieľom, aby tento súd z úradnej povinnosti rozhodol o opatreniach, ktoré majú byť v reakcii na toto zaistenie prijaté. Uvedený súd uviedol jednak, že pred zmenou bulharského zákona o cudzincoch¹⁴ na účely prebratia smernice 2008/115¹⁵ nebola doba zaistenia v stredisku pre dočasné umiestnenie nijako obmedzená. Konštatoval tiež, že nie sú stanovené žiadne prechodné pravidlá pre situácie, v ktorých boli rozhodnutia o zaistení prijaté pred touto zmenou. Rozhodol sa teda Súdnemu dvoru položiť prejudiciálnu otázku týkajúcu sa výkladu článku 15 ods. 4 až 6 smernice 2008/115.

Vnútroštátny súd tiež požiadal o použitie PPU, pričom uviedol, že v tejto veci ide o otázku, či treba zachovať zaistenie dotknutej osoby, alebo ju prepustiť. Ak by sa v tejto súvislosti pripustilo, že vo vzťahu k tejto osobe neexistuje „odôvodnený predpoklad na odsun“ v zmysle článku 15 ods. 4 smernice 2008/115, vynára sa otázka, či je potrebné v súlade s týmto ustanovením nariadiť jej bezodkladné prepustenie (body 29 a 32). Vzhľadom na vyššie uvedené Súdnym dvor vyhovел návrhu na prejednanie veci v rámci PPU.

Rozsudok zo 17. marca 2016, Mirza (C-695/15 PPU, EU:C:2016:188)¹⁶

Pakistanský štátny príslušník prichádzajúci zo Srbska vstúpil na územie Maďarska a v tomto členskom štáte podal prvú žiadosť o medzinárodnú ochranu. Keďže však tento štátny príslušník opustil miesto pobytu, ktoré mu určili maďarské orgány, posudzovanie jeho žiadosti bolo zastavené z dôvodu, že tým implicitne vzal svoju žiadosť späť. Následne bol zadržaný v Českej republike a na žiadosť českých orgánov ho podľa postupu upraveného nariadením č. 604/2013¹⁷ (ďalej len „nariadenie Dublin III“) prijalo späť Maďarsko. Dotknutá osoba teda v Maďarsku podala druhú žiadosť o medzinárodnú ochranu a v rámci konania o tejto žiadosti bola zaistená. Táto

14 Zakon za čuždencite v Republika Bălgarija (zákon o cudzincoch v Bulharskej republike) (DV č. 153, 1998) v znení z 15. mája 2009 (DV č. 36, 2009).

15 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (Ú. v. EÚ L 348, 2008, s. 98).

16 Tento rozsudok bol predstavený vo Výročnej správe za rok 2016, s. 37.

17 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 31).

žiadosť bola zamietnutá ako neprípustná z dôvodu, že Srbsko bolo v danom prípade považované za bezpečnú tretiu krajinu. Preto bol nariadený návrat a odsun tohto občana.

V tejto súvislosti sa Debreceni közigazgatási és munkaügyi bíróság (Správny a pracovný súd v Debrecíne, Maďarsko), na ktorý bola podaná žaloba proti odmietnutiu druhej žiadosti o medzinárodnú ochranu, rozhodol položiť Súdnemu dvoru prejudiciálne otázky týkajúce sa podmienok, za ktorých môže členský štát zvažovať vrátenie žiadateľa do bezpečnej tretej krajiny v súlade s článkom 3 ods. 3 nariadenia Dublin III, a to bez toho, aby meritórne preskúmal jeho žiadosť.

Tento súd tiež požiadal o použitie PPU, pričom zdôraznil, že na dotknutú osobu sa až do 1. januára 2016 vzťahuje opatrenie zaistenia. Okrem toho vnútroštátny súd v reakcii na žiadosť Súdnemu dvoru oznámil, že zaistenie bolo predĺžené do dňa vydania konečného rozhodnutia o žiadosti o medzinárodnú ochranu, ktorú podala dotknutá osoba, alebo, pokiaľ sa také rozhodnutie nevydá do 1. marca 2016, do tohto posledného uvedeného dátumu. Podľa vnútroštátneho súdu však po 1. marci 2016 mohlo byť zaistenie opätovne predĺžené o dobu šesťdesiatich dní, najviac však na celkovú dobu zaistenia v trvaní šiestich mesiacov.

Súdny dvor pripomenul svoju judikatúru, podľa ktorej je potrebné zohľadniť skutočnosť, že dotknutá osoba vo veci samej je pozbavená slobody a jej ponechanie vo väzbe závisí od vyriešenia sporu vo veci samej. Okrem toho zdôraznil, že situáciu dotknutej osoby treba posudzovať ku dňu skúmania návrhu na prejednanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania v rámci PPU (bod 34). Pri použití tejto judikatúry na prejednávanú vec Súdny dvor uviedol, že v danom prípade sú kritériá splnené. Pokračovanie zaistenia dotknutej osoby totiž závisí od výsledku sporu vo veci samej, ktorého predmetom je zákonnosť zamietnutia jej žiadosti o medzinárodnú ochranu (bod 35). V dôsledku toho Súdny dvor návrhu na prejednanie veci v rámci PPU vyhovel.

***Rozsudok z 1. júna 2016, Bob-Dogi (C-241/15, EU:C:2016:385)*¹⁸**

Maďarský súd vydal európsky zatykač na rumunského štátneho príslušníka na účely začatia trestného stíhania. Dotknutá osoba bola následne v Rumunsku zadržaná a predvedená na Curtea de Apel Cluj (Odvolací súd Kluža, Rumunsko), ktorý bol poverený rozhodnutím o jeho prípadnom vzatí do vyšetrovacej väzby a odovzdaním maďarským justičným orgánom. V tejto súvislosti uvedený súd nariadil jej okamžité prepustenie na slobodu, ku ktorému však bolo pripojené opatrenie súdneho dohľadu.

Tento súd, ktorý si položil otázku týkajúcu sa výkladu článku 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia 2002/584¹⁹, a konkrétnejšie dôsledkov neexistencie vnútroštátneho zatykača, ktorý by predchádzal európskemu zatykaču a odlišoval sa od neho, rozhodol predložiť Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho konania.

¹⁸ Tento rozsudok bol predstavený vo Výročnej správe za rok 2016, s. 45 a 46.

¹⁹ Rámcové rozhodnutie Rady 2002/584/SW z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (Ú. v. ES L 190, 2002, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 34), zmenené rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SW z 26. februára 2009 (Ú. v. EÚ L 81, 2009, s. 24).

Požiadala tiež o prejednanie veci v rámci PPU, pričom zdôraznil, že hoci dotknutá osoba nie je aktuálne vo väzbe, vzťahuje sa na ňu opatrenie súdneho dohľadu, ktoré obmedzuje jej osobnú slobodu. Súdny dvor rozhodol, že za takýchto okolností tomuto návrhu nemožno vyhovieť. Predseda Súdneho dvora však rozhodol o prednostnom prejednaní tejto veci podľa článku 53 ods. 3 rokovacieho poriadku (body 27 až 29).

Rozsudok z 25. júla 2018 (veľká komora), Minister for Justice and Equality (Nedostatky súdneho systému) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586)²⁰

Po tom, čo poľské súdy vydali niekoľko európskych zatykačov, bola osoba, proti ktorej boli tieto príkazy vydané, zadržaná v Írsku, kde bola po dobu rozhodovania o jej odovzdaní uvedeným súdnym orgánom umiestnená do väzby. Táto osoba, ktorá bola odovzdaná High Court (Vyšší súd, Írsko), tomuto súdu oznámila, že so svojím odovzdaním poľským súdnym orgánom nesúhlasí, pretože by tým vzhľadom na nedávne legislatívne reformy poľského súdneho systému bola vystavená reálnemu riziku odopretia spravodlivosti.

V tejto súvislosti sa High Court (Vyšší súd) zaoberal otázkou týkajúcou sa dôsledkov týchto legislatívnych reforiem, ktoré viedli Komisiu k tomu, aby 20. decembra 2017 prijala odôvodnený návrh a vyzvala Radu, aby na základe článku 7 ods. 1 ZEÚ konštatovala, že existuje jasné riziko vážneho porušenia zásad právneho štátu Poľskou republikou.²¹ Súdnemu dvoru preto položil niekoľko prejudiciálnych otázok týkajúcich sa toho, aký postoj by mali na základe článku 1 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2002/584 zaujať orgány, ktoré vykonávajú zatykač, v prípade skutočného nebezpečenstva porušenia práva na prístup k nezávislému súdu spôsobeného systémovými alebo všeobecnými nedostatkami, ktoré sa týkajú nezávislosti súdnej moci vydávajúceho členského štátu.

Tento súd tiež navrhol, aby bol návrh na začatie prejudiciálneho konania prejednaný v rámci PPU, čomu Súdny dvor vyhovel. Pokiaľ ide o kritérium naliehavosti, Súdny dvor pripomenul svoju ustálenú judikatúru v danej oblasti a následne ju uplatnil na prejednávanú vec. V tejto súvislosti zdôraznil, že dotknutá osoba je vo väzbe, pričom jej ponechanie vo väzbe závisí od vyriešenia sporu vo veci samej, keďže opatrenie spočívajúce v jej vzatí do väzby bolo nariadené v rámci výkonu európskych zatykačov (body 29 a 30).

Rozsudok z 12. februára 2019, TC (C-492/18 PPU, EU:C:2019:108)

Na základe európskeho zatykača vydaného príslušnými orgánmi Spojeného kráľovstva bol v Holandsku zatknutý a umiestnený do väzby britský štátny príslušník. Od tohto dňa začala plynúť šesťdesiatdňová lehota stanovená v článku 17 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2002/584, v ktorej musí byť prijaté rozhodnutie o vykonaní európskeho zatykača. Krátko predtým, ako táto lehota uplynula, Rechtbank Amsterdam (súd v Amsterdame, Holandsko) rozhodol na základe článku 17 ods. 4 uvedeného rámcového rozhodnutia o predĺžení tejto lehoty o tridsať dní, ako aj o ponechaní dotknutej osoby vo väzbe. Následne však tento súd konanie prerušil na dobu

²⁰ Tento rozsudok bol predstavený vo Výročnej správe za rok 2018, s. 69 a 70.

²¹ Odôvodnený návrh Komisie z 20. decembra 2017 v súlade s článkom 7 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii týkajúci sa zásad právneho štátu v Poľsku [COM(2017) 835 final].

neurčitú do rozhodnutia Súdneho dvora o návrhu na začatie prejudiciálneho konania podanom vo veci RO (C-327/18 PPU)²². Súčasne britský štátny príslušník požiadal o prerušenie výkonu väzby, keďže uplynulo deväťdesiat dní od jeho zatknutia.

V tejto súvislosti sa Rechtbank Amsterdam (súd v Amsterdame) zaoberal otázkou ponechania dotknutej osoby vo väzbe vzhľadom na rámcové rozhodnutie 2002/584 a článok 6 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“), ktorý zakotvuje právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Podľa predmetnej vnútroštátnej právnej úpravy²³ totiž takáto osoba musí byť prepustená, ak od jej zatknutia uplynulo deväťdesiat dní. Táto právna úprava však bola vykladaná tak, že umožňuje ponechanie osoby vo väzbe, ak vykonávajúci súdny orgán rozhodne, že predloží Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho konania alebo že počká na odpoveď na otázku, ktorú položil iný vykonávajúci súdny orgán. V oboch týchto prípadoch tak podľa tohto výkladu bolo potrebné vychádzať z toho, že plynutie deväťdesiatdňovej lehoty bolo pozastavené.

Rechtbank Amsterdam (súd v Amsterdame) požiadal, aby bol návrh na začatie prejudiciálneho konania prejednaný v rámci PPU, pričom uviedol, že dotknutá osoba je vo väzbe v Holandsku len na základe európskeho zatykača a že o návrhu na prerušenie výkonu väzby nemôže rozhodnúť, kým Súdny dvor nerozhodne o uvedenom návrhu. Súdny dvor pripomenul svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej je potrebné zohľadniť okolnosť, že dotknutá osoba bola zbavená osobnej slobody a jej ďalšie ponechanie vo väzbe závisí od rozhodnutia sporu vo veci samej, pričom jej situáciu je potrebné posúdiť v stave, v akom existovala ku dňu preskúmania návrhu, na základe ktorého sa požaduje, aby bol návrh na začatie prejudiciálneho konania prejednaný v rámci PPU. V danom prípade Súdny dvor dospel k záveru, že kritériá boli splnené, a preto rozhodol, že o veci sa rozhodne v rámci PPU (body 30 a 31).

Následne však Rechtbank Amsterdam (súd v Amsterdame) informoval Súdny dvor, že medzičasom nariadil podmienené prerušenie výkonu predmetného opatrenia väzby a to až do vyhlásenia rozhodnutia o odovzdaní dotknutej osoby do Spojeného kráľovstva. Podľa jeho výpočtov totiž uplynula lehota deväťdesiatich dní, a to aj po zohľadnení obdobia, počas ktorého bolo jej plynutie pozastavené. Za týchto podmienok dospel Súdny dvor k záveru, že naliehavosť tejto veci zanikla a že v dôsledku toho už nie je namieste pokračovať v prejednávaní tejto veci v rámci PPU.

2.3. Riziko zásahu do základných práv

Rozsudok zo 16. februára 2017 vo veci C. K. a i. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127)

V tejto veci vstúpili egyptský štátny príslušník a sýrska štátna príslušníčka na základe víza vydaného Chorvátskou republikou na územie Únie a následne podali žiadosť o azyl v Slovinskej republike. Slovinské orgány následne zaslali chorvátskym orgánom žiadosť o prevzatie týchto osôb, pretože Chorvátska republika bola v súlade s nariadením Dublin III členským štátom zodpovedným za posúdenie ich žiadostí. Chorvátska republika tejto žiadosti vyhovel. Avšak vzhľadom na to, že sýrska štátna príslušníčka bola tehotná, premiestnenie do Chorvátska muselo

---

22 V tejto veci bol vydaný [rozsudok z 19. septembra 2018, RO \(C-327/18 PPU, EU:C:2018:733\)](#).

23 Overleveringswet (zákon o odovzdávaní osôb) (Stb. 2004, č. 195).

byť odložené až do narodenia dieťaťa. Dotknuté osoby následne vyjadrili svoj nesúhlas s týmto premiestnením, pričom jednak namietali, že premiestnenie by malo negatívne následky na zdravotný stav sýrskej štátnej príslušníčky, ktorý by mohol ovplyvniť aj blaho jej novonarodeného dieťaťa, a ďalej, že v Chorvátsku boli obeťami rasovo motivovaných vyhrážok a násilia. Rozhodnutie o premiestnení bolo najprv prvostupňovým súdom zrušené, ale následne ho v odvolacom konaní potvrdil Vrhovno sodišče (Najvyšší súd, Slovinsko). Ustavno sodišče (Ústavný súd, Slovinsko), na ktorý sa dotknuté osoby obrátili, však rozsudok tohto súdu zrušil a vec mu vrátil na nové rozhodnutie.

V tejto súvislosti Vrhovno sodišče (Najvyšší súd) požiadal Súdny dvor, aby mu poskytol spresnenia v súvislosti s diskrečným ustanovením uvedeným v článku 17 nariadenia Dublin III, ktoré členskému štátu umožňuje, aby výnimočne posúdil žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorá mu bola podaná, aj keď za posúdenie tejto žiadosti podľa kritérií stanovených uvedeným nariadením nie je zodpovedný.

Vnútroštátny súd tiež požiadal o prejednanie veci v rámci PPU, pričom uviedol, že vzhľadom na zdravotný stav sýrskej štátnej príslušníčky je potrebné vyriešiť otázku jej postavenia čo najskôr. V tejto súvislosti Súdny dvor dospel k názoru, že nemožno vylúčiť možnosť, že žalobcovia vo veci samej budú odovzdaní do Chorvátskej republiky pred ukončením riadneho prejudiciálneho konania. V odpovedi na žiadosť o vysvetlenie²⁴ totiž vnútroštátny súd uviedol, že hoci v prvostupňovom konaní súd nariadil odklad výkonu rozhodnutia o odovzdaní dotknutých osôb, žiadne súdne opatrenie neodkladá výkon tohto rozhodnutia v práve prebiehajúcim štádiu vnútroštátneho konania (body 49 a 50). Súdny dvor preto vyhovel návrhu na prejednanie veci v rámci PPU.

Rozsudok zo 7. marca 2017 (veľká komora), X a X (C-638/16 PPU, EU:C:2017:173)²⁵

Manželský pár sýrskych štátnych príslušníkov žijúcich v Sýrii a ich tri maloleté deti podali žiadosti o humanitárne víza na základe článku 25 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 810/2009²⁶ (tzv. „vízový kódex“) na belgickom veľvyslanectve v Libanone a následne sa vrátili do Sýrie. Cieľom týchto žiadostí bolo získať víza s obmedzenou územnou platnosťou, aby sa umožnilo rodine opustiť Sýriu a následne podať žiadosť o azyl v Belgicku. Navrhovatelia zdôrazňovali, že jeden z nich bol unesený teroristickou skupinou, mučený a následne prepustený za výkupné. Vo všeobecnosti sa odvolávali na zhoršenie bezpečnostnej situácie v Sýrii, ako aj na to, že im hrozí riziko prenasledovania z dôvodu ich príslušnosti k ortodoxnej kresťanskej komunite. Ich žiadosti boli zamietnuté okrem iného z dôvodu, že mali v úmysle zdržiavať sa v Belgicku dlhšie ako deväťdesiat dní a že belgické diplomatické zastúpenia nepatria medzi inštitúcie, na ktorých môžu cudzinci podávať žiadosť o azyl.

Conseil du contentieux des étrangers (Rada pre cudzinecké spory, Belgicko), na ktorú bola podaná žaloba proti tomuto zamietnutiu, sa teda zaoberala otázkou rozsahu voľnej úvahy, ktorá

²⁴ Žiadosť zaslaná na základe článku 101 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

²⁵ Tento rozsudok bol predstavený vo Výročnej správe za rok 2017, s. 42.

²⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa ustanovuje kódex Spoločenstva o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc) (Ú. v. EÚ L 154, 2009, s. 1), zmenené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 610/2013 z 26. júna 2013 (Ú. v. EÚ L 182, 2013, s. 1).

je v tejto súvislosti ponechaná členským štátom, a to osobitne vzhľadom na povinnosti vyplývajúce z Charty, zvlášť z jej článkov 4 (zákaz mučenia a neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu) a 18 (právo na azyl). Súdnemu dvoru teda položila niekoľko prejudiciálnych otázok.

Conseil du contentieux des étrangers (Rada pre cudzinecké spory) tiež navrhla, aby bola vec prejednaná v rámci PPU. Na tento účel poukázala na dramatickú situáciu ozbrojeného konfliktu v Sýrii, nízky vek detí navrhovateľov vo veci samej, mimoriadnu zraniteľnosť navrhovateľov spojenú s ich príslušnosťou k ortodoxnej kresťanskej komunite a skutočnosť, že vec prejednáva v rámci mimoriadne naliehavého konania. V tejto súvislosti spresnila, že účinkom tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania bolo prerušenie konania vo veci samej (body 30 a 31).

Súdny dvor návrhu na prejednanie veci v rámci PPU vyhovel. Na tento účel zdôraznil, že je nesporné, že prinajmenšom ku dňu preskúmania návrhu na prejednanie tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania v rámci PPU boli navrhovatelia vystavení skutočnému riziku neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania. Podľa Súdneho dvora sa táto okolnosť musí považovať za naliehavú skutočnosť odôvodňujúcu uplatnenie PPU (bod 33).

Uznesenie z 27. septembra 2018, FR (C-422/18 PPU, neuverejnené, EU:C:2018:784)

Nigérijský štátny príslušník podal v Taliansku žiadosť o azyl. Na jej podporu uvádzal, že bol nútený opustiť svoju krajinu pôvodu z dôvodu, že vnútroštátne orgány zistili, že udržiava homosexuálny vzťah, kvôli čomu bol vystavený riziku zatknutia a pozbavenia osobnej slobody. V dôsledku zamietnutia žiadosti o azyl príslušným orgánom a potvrdenia tohto zamietnutia zo strany Tribunale di Milano (súd v Miláne, Taliansko) podal nigérijský štátny príslušník kasačný opravný prostriedok a zároveň na Tribunale di Milano (súd v Miláne) podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia spočívajúceho v odklade vykonateľnosti rozhodnutia tohto súdu. Pritom podľa vnútroštátnej právnej úpravy²⁷ tento súd musí o takomto návrhu na odklad vykonateľnosti rozhodnúť na základe posúdenia opodstatnenosti či neopodstatnenosti dôvodov uvedených v odvolaní proti jeho rozhodnutiu, a nie na základe posúdenia existencie rizika vážnej a nenapraviteľnej ujmy, ktorá by žiadateľovi bola vykonaním tohto rozhodnutia spôsobená.

Tribunale di Milano (súd v Miláne) položil Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku týkajúcu sa zlučiteľnosti tejto vnútroštátnej právnej úpravy s ustanoveniami smernice 2013/32²⁸ v spojení s článkom 47 Charty, ktorý zaručuje právo na účinný prostriedok nápravy.

Tento súd tiež požiadal o prejednanie veci v rámci PPU. V tejto súvislosti uviedol, že navrhovateľ je povinný okamžite opustiť talianske územie a môže byť kedykoľvek vyhostený do Nigérie, kde by bol vystavený vážnemu riziku, že bude podrobený trestu smrti, mučeniu alebo inému

27 Decreto legislativo n. 25 – Attuazione della direttiva 2005/85/CE recante norme minime per le procedure applicate negli Stati membri ai fini del riconoscimento e della revoca dello status di rifugiato (legislatívne nariadenie č. 25, ktorým sa vykonáva smernica 2005/85/ES o minimálnych štandardoch pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca) z 25. januára 2008 (GURI č. 40 zo 16. februára 2008), v znení decreto-legge n. 13 – Disposizioni urgenti per l'accelerazione dei procedimenti in materia di protezione internazionale, nonche' per il contrasto dell'immigrazione illegale (zákonný dekrét č. 13 o naliehavých ustanoveniach na zrýchlenie konania vo veciach medzinárodnej ochrany, ako aj pre boj proti nelegálnemu prístáhovalectvu) zo 17. februára 2017 (GURI č. 40 zo 17. februára 2017), ktorý bol zákonom č. 46 z 13. apríla 2017 zmenený na zákon.

28 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 60).

neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu. Okrem toho vnútroštátny súd zdôraznil, že odpoveď Súdneho dvora na položenú otázku môže mať rozhodujúci vplyv na to, či navrhovateľ bude môcť ostať na talianskom území do vydania rozhodnutia o jeho kasačnom opravnom prostriedku (body 24 a 25). V tejto súvislosti Súdny dvor poznamenal, že nemožno vylúčiť, že navrhovateľ bude vyhostený do Nigérie pred ukončením riadneho prejudiciálneho konania, a preto rozhodol, že návrhu na prejednanie veci v rámci PPU vyhovie (bod 27).

Rozsudok zo 17. októbra 2018, UD (C-393/18 PPU, EU:C:2018:835)

Bangladéšskej štátnej príslušníčke bolo v nadväznosti na uzatvorenie manželstva s britským štátnym príslušníkom udelené vízum, vďaka ktorému sa mohla usadiť v Spojenom kráľovstve. Manželia následne v priebehu jej tehotenstva odcestovali do Bangladéša. Ich dcéra sa narodila v Bangladéši a nikdy sa nezdržiavala na území Spojeného kráľovstva, kam sa otec dieťaťa vrátil sám. Podľa tvrdenia matky dieťaťa, spochybňovaného otcom dieťaťa, ju otec dieťaťa ľstou prinútil, aby porodila v tretej krajine, a následne ju nútil, aby sa v tejto krajine s dieťaťom aj naďalej zdržiavala, a to bez plynu, elektriny a pitnej vody a bez akýchkoľvek príjmov, a to v rámci spoločenstva, ktoré ju stigmatizuje. Matka teda podala návrh na High Court of Justice (England and Wales), Family Division [Vrchný súd (Anglicko a Wales), oddelenie pre rodinné veci, Spojené kráľovstvo], aby bolo dieťa umiestnené pod ochranu tohto súdu a aby bol nariadený jeho návrat do Spojeného kráľovstva.

Tento súd považoval za potrebné najprv rozhodnúť o svojej právomoci na vydanie rozhodnutia týkajúceho sa dieťaťa, čo podľa neho vyžadovalo, aby určil, či je možné vychádzať z toho, že dieťa má obvyklý pobyt podľa článku 8 ods. 1 nariadenia č. 2201/2003 v Spojenom kráľovstve, hoci v tomto členskom štáte nikdy nebolo fyzicky prítomné. Okrem toho si tento súd kládol otázku, či okolnosti tejto veci, najmä správanie otca a zásah do základných práv matky alebo dieťaťa, majú vplyv na tento pojem „obvyklý pobyt“.

Tento súd tiež navrhol, aby bol návrh na začatie prejudiciálneho konania prejednaný v rámci PPU, čomu Súdny dvor vyhovel. V tejto súvislosti Súdny dvor najprv uviedol, že ak sa preukáže nátlak vyvíjaný otcom na matku, bude tým veľmi ohrozené blaho dieťaťa. Akékoľvek omeškanie pri prijímaní súdnych rozhodnutí vo vzťahu k dieťaťu by predlžovalo súčasnú situáciu a vyvolávalo by tak nebezpečenstvo vážneho či dokonca nenapraviteľného narušenia vývoja dieťaťa. Súdny dvor ďalej uviedol, že v situácii prípadného návratu do Spojeného kráľovstva by takéto omeškanie tiež mohlo byť na ujmu začlenenia dieťaťa do jeho nového rodinného a sociálneho prostredia. Súdny dvor napokon zdôraznil, že vzhľadom na veľmi nízky vek dieťaťa (jeden rok a dva mesiace ku dňu návrhu na začatie prejudiciálneho konania) je toto dieťa z hľadiska stimulácie a vývoja osobitne zraniteľné (body 26 a 27).

II. Skrátené súdne konanie

1. Dôvody použitia skráteného súdneho konania

1.1. Povaha a citlivosť oblasti výkladu, ktorá je predmetom návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Uznesenie z 22. februára 2008, Kozłowski (C-66/08, neuverejnené, EU:C:2008:116)²⁹

Vo veci samej išlo o poľského štátneho príslušníka, ktorý sa už niekoľko rokov, aj keď nie nepretržite a pravdepodobne protiprávne, zdržiaval v Nemecku, kde v danom čase vykonával trest odňatia slobody. Na tohto štátneho príslušníka vydal poľský súd európsky zatykač na účely výkonu trestu odňatia slobody, na ktorý bola daná osoba predtým odsúdená. V tejto súvislosti si Oberlandesgericht Stuttgart (Vyšší krajský súd Stuttgart, Nemecko), ktorý rozhodoval o odovzdaní dotknutej osoby poľským súdnym orgánom, položil otázku o výklade podmienky zdržiavania sa alebo trvalého pobytu uvedenej v článku 4 bode 6 rámcového rozhodnutia 2002/584. Toto ustanovenie totiž stanovuje, že výkon európskeho zatykača možno odmietnuť v prípade, že sa požadovaná osoba „zdržiava alebo je štátnym občanom alebo má trvalý pobyt vo vykonávajúcim členskom štáte“ a tento štát sa zaviazal, že vykoná trest uložený v zahraničí.

Okrem toho Oberlandesgericht Stuttgart (Vyšší krajský súd Stuttgart) požiadal o prejednanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania v rámci PPU z dôvodu, že sa čoskoro malo skončiť uväznenie dotknutej osoby na nemeckom území a navyše bolo možné, že táto osoba dosiahne predčasné prepustenie na slobodu.

Po tom, čo predseda Súdneho dvora uviedol, že vzhľadom na to, že PPU nemožno v tejto veci uplatniť, je potrebné návrh na prejednanie veci v takomto konaní považovať za žiadosť o prejednanie veci v rámci PPA³⁰, poukázal na to, že táto vec vyvoláva problémy výkladu týkajúce sa citlivej oblasti činnosti európskeho normotvorcu, ktoré sa dotýkajú ústredných aspektov fungovania európskeho zatykača, ku ktorým sa má Súdny dvor vyjadriť po prvýkrát. Požadovaný výklad totiž môže mať široké dôsledky tak pre orgány, ktoré majú spolupracovať v rámci európskeho zatykača, ako aj na práva vyžiadaných osôb, ktoré sa nachádzajú v neistej situácii. Predseda Súdneho dvora tiež dospel k názoru, že rýchla odpoveď by umožnila vykonávajúcemu súdnemu orgánu, aby za čo najlepších podmienok rozhodol o žiadosti o odovzdanie, ktorá mu bola zaslaná, čo by mu umožnilo čo najskôr splniť povinnosti, ktoré mu vyplývajú z rámcového rozhodnutia 2002/584 (body 11 a 12). Preto rozhodol o prejednaní veci v rámci PPA.

²⁹ [Rozsudok zo 17. júla 2008, Kozłowski \(C-66/08, EU:C:2008:437\)](#), bol predstavený vo Výročnej správe za rok 2008, s. 55.

³⁰ Vyššie, v časti I tohto súhrnu, nazvanej „Naliehavé prejudiciálne konanie“, pozri rubriku „1. Pôsobnosť naliehavého prejudiciálneho konania“.

1.2. Osobitná závažnosť právnej neistoty, ktorá je predmetom návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Uznesenie zo 4. októbra 2012, Pringle (C-370/12, neuverejnené, EU:C:2012:620)³¹

Táto vec vyvstala v súvislosti so zriadením Európskeho mechanizmu pre stabilitu (EMS) v dôsledku finančnej krízy, ktorá zasiahla eurozónu v roku 2010. Cieľom tejto medzinárodnej finančnej inštitúcie je totiž mobilizovať financovanie a poskytovať podporu pre stabilitu v prospech členských štátov eurozóny, ktoré majú závažné finančné problémy alebo im takéto problémy hrozia. V danej veci podal írsky poslanec žalobu proti írskej vláde. Tvrdil, že rozhodnutie 2011/199³² je neplatné, a okrem toho namietal, že ratifikovaním, schválením alebo prijatím zmluvy, ktorou sa zriaďuje európsky mechanizmus pre stabilitu z 2. februára 2012³³, by Írsko prevzalo záväzky, ktoré by boli v rozpore s ustanoveniami Zmlúv, na ktorých je založená Európska únia.

V tejto súvislosti sa Supreme Court (Najvyšší súd, Írsko) obrátil na Súdny dvor a požiadal o použitie PPA, pričom uviedol, že včasná ratifikácia Zmluvy o EMS Írskom má zásadný význam pre ostatných členov Európskeho mechanizmu pre stabilitu, a osobitne pre tých, ktorí potrebujú finančnú pomoc. Hoci Írsko, tak ako všetky ostatné členské štáty, ktoré Zmluvu o EMS podpísali, už túto zmluvu medzičasom ratifikovalo, predseda Súdneho dvora uviedol, že otázky položené v tejto veci poukazujú na neistotu, pokiaľ ide o platnosť tejto zmluvy. Zdôraznil mimoriadne okolnosti finančnej krízy, ktoré sprevádzali uzatvorenie tejto zmluvy, a rozhodol, že je potrebné vec prejednať v rámci PPA, aby tak bola táto neistota ohrozujúca ciele Zmluvy o EMS, konkrétne zabezpečenie finančnej stability eurozóny, čo najskôr odstránená (body 6 až 8).

Uznesenia z 15. februára 2017, Mengesteab (C-670/16, neuverejnené, EU:C:2017:120)³⁴ a ***Jafari (C-646/16, neuverejnené, EU:C:2017:138)***³⁵

Vo veci Mengesteab (C-670/16) štátny príslušník Eritrey požiadal o azyl nemecké orgány, ktoré mu vydali osvedčenie o prihlásení sa za žiadateľa o azyl, pričom spresnili, že v nemeckom práve³⁶ sa v tejto súvislosti rozlišuje medzi postupom spočívajúcim v požiadaní o azyl, ktorý vedie k vydaniu takéhoto osvedčenia, a podaním oficiálnej žiadosti o azyl. Keď dotknutá osoba nakoniec o deväť mesiacov neskôr mohla takúto žiadosť o azyl podať, nemecké orgány požiadali talianske orgány o jej prevzatie, keďže členským štátom zodpovedným za posúdenie jej žiadosti na základe nariadenia Dublin III bola Talianska republika. Preto bola žiadosť dotknutej osoby o azyl zamietnutá ako neprípustná a bolo nariadené jej odovzdanie do Talianska.

31 [Rozsudok z 27. novembra 2012, Pringle \(C-370/12, EU:C:2012:756\)](#), bol predstavený vo Výročnej správe za rok 2012, s. 50 a 51.

32 Rozhodnutie Európskej rady 2011/199/EÚ z 25. marca 2011, ktorým sa mení a dopĺňa článok 136 Zmluvy o fungovaní Európskej únie v súvislosti s mechanizmom pre stabilitu pre členské štáty, ktorých menou je euro (Ú. v. EÚ L 91, 2011, s. 1).

33 Zmluva, ktorou sa zriaďuje Európsky mechanizmus pre stabilitu, bola uzavretá 2. februára 2012 v Bruseli (Belgicko) medzi Belgickým kráľovstvom, Spolkovou republikou Nemecko, Estónskou republikou, Írskom, Helénskou republikou, Španielskym kráľovstvom, Francúzskou republikou, Talianskou republikou, Cyperskou republikou, Luxemburským veľkovevodstvom, Maltou, Holandským kráľovstvom, Rakúskou republikou, Portugalskou republikou, Slovinskou republikou, Slovenskou republikou a Fínskou republikou. Táto zmluva nadobudla platnosť 27. septembra 2012.

34 [Rozsudok z 26. júla 2017, Mengesteab \(C-670/16, EU:C:2017:587\)](#), bol predstavený vo Výročnej správe za rok 2017, s. 43 a 44.

35 [Rozsudok z 26. júla 2017, Jafari \(C-646/16, EU:C:2017:586\)](#), bol predstavený vo výročnej správe za rok 2017, s. 45 a 46.

36 Asylgesetz (zákon o azyle) v znení uverejnenom 2. septembra 2008 (BGBl. 2008 I, s. 1798).

Verwaltungsgericht Minden (Správny súd Minden, Nemecko), na ktorý bola podaná žaloba proti tomuto rozhodnutiu o odovzdaní, sa zaoberal jednak možnosťou žiadateľa o azyl odvolávať sa na uplynutie lehôt na podanie žiadosti o prevzatie, a ďalej pravidlami počítania plynutia týchto lehôt. Podľa článku 21 ods. 1 nariadenia Dublin III totiž v prípade nedodržania uvedených lehôt zodpovednosť za posúdenie žiadosti pripadne tomu členskému štátu, v ktorom bola žiadosť podaná. Verwaltungsgericht Minden (Správny súd Minden) však uviedol, že takéto oneskorenia boli v predmetnom čase v Nemecku úplne bežné z dôvodu mimoriadneho nárastu počtu žiadateľov o azyl od roku 2015.

Vo veci Jafari (C-646/16) prekročili členovia afganskej rodiny hranicu medzi Srbskom a Chorvátskom. Chorvátske orgány následne zabezpečili ich prevoz až po slovinskú hranicu s cieľom pomôcť rodine vycestovať do iných členských štátov, aby tam jej členovia mohli podať žiadosť o medzinárodnú ochranu, čo urobili v Rakúsku. Avšak vzhľadom na to, že nariadenie Dublin III stanovuje, že za posúdenie žiadosti je zodpovedný členský štát, ktorého vonkajšia hranica bola nelegálne prekročená, rakúske orgány požiadali chorvátske orgány o prevzatie dotknutých osôb. Žiadosti členov rodiny boli teda zamietnuté a rakúske úrady nariadili ich premiestnenie do Chorvátska. Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd, Rakúsko), na ktorý bola podaná žaloba proti týmto rozhodnutiam, položil Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku týkajúcu sa toho, akým spôsobom je potrebné uplatniť kritériá, ktoré sa týkajú vydávania povolení na pobyt alebo víz a vstupu a pobytu, stanovené v článkoch 12 a 13 nariadenia Dublin III.

Obidva vnútroštátne sudy požiadali o použitie PPA, pričom predseda Súdneho dvora týmto žiadostiam vyhovel.

V oboch týchto veciach predseda Súdneho dvora najskôr pripomenul, že za bežných okolností značné množstvo osôb alebo právnych situácií, ktoré môžu byť potenciálne dotknuté rozhodnutím, ktoré vnútroštátny súd vydá po tom, čo Súdnemu dvoru položil prejudiciálnu otázku, nepredstavuje ako také výnimočnú okolnosť, ktorá odôvodňuje prejednanie veci v rámci PPA (uznesenie z 15. februára 2017, Mengesteab, C-670/16, neuvverejnené, EU:C:2017:120, bod 10, a Jafari, C-646/16, neuvverejnené, EU:C:2017:138, bod 10).

Dodal však, že táto úvaha nemôže byť v tomto prípade rozhodujúca, keďže počet vecí dotknutých položenými otázkami je taký, že neistota v súvislosti s ich výsledkom predstavuje riziko narušenia fungovania systému zavedeného nariadením Dublin III a v dôsledku toho oslabenie spoločného európskeho azylového systému, ktorý normotvorca Európskej únie zaviedol na základe článku 78 ZFEÚ. Tieto veci totiž jednak zapadajú do doteraz neriešeného kontextu, v rámci ktorého bol za obdobných podmienok, ako sú podmienky vo veci samej, v Nemecku, v Rakúsku a vo všeobecnosti v Únii zaevidovaný mimoriadne vysoký počet žiadostí o azyl. Okrem toho tieto veci vyvolávajú problémy výkladu, ktoré priamo súvisia s týmto kontextom a týkajú sa ústredných aspektov systému zavedeného nariadením Dublin III, ku ktorým sa má Súdny dvor vyjadriť po prvýkrát. Odpoveď Súdneho dvora by teda mohla mať rozsiahle dôsledky pre vnútroštátne orgány, ktoré majú spolupracovať s cieľom uplatňovať toto nariadenie (uznesenia z 15. februára 2017, Mengesteab, C-670/16, neuvverejnené, EU:C:2017:120, body 11 až 13, a Jafari, C-646/16, neuvverejnené, EU:C:2017:138, body 11 až 13).

Z toho podľa predsedu Súdneho dvora vyplýva, že neistota, pokiaľ ide o určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie takýchto žiadostí o azyl, o aké ide vo veci samej, príslušným

vnútroštátnym orgánom znemožňuje stanoviť potrebné administratívne a rozpočtové opatrenia na zabezpečenie posúdenia týchto žiadostí a prijatia žiadateľov o azyl, za ktorých sú prípadne zodpovedné, v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi tak z práva Únie, ako aj z medzinárodných záväzkov príslušných členských štátov. V tejto výnimočnej krízovej situácii je prejednanie vecí v rámci PPA nevyhnutné, aby tak bola čo najskôr odstránená táto neistota, ktorá je na ujmu riadneho fungovania spoločného európskeho azylového systému, ktorý prispieva k dodržiavaniu článku 18 Charty (uznesenia z 15. februára 2017, Mengesteab, C-670/16, neuvverejnené, EU:C:2017:120, body 15 a 16, a Jafari, C-646/16, neuvverejnené, EU:C:2017:138, body 14 a 15).

***Uznesenie z 28. februára 2017, M. A. S. a M. B. (C-42/17, neuvverejnené, EU:C:2017:168)*³⁷**

Na Corte costituzionale (Ústavný súd, Taliansko) sa s otázkou ústavnosti obrátili dva talianske súdy, ktoré sa zaoberali možným porušením zásady zákonnosti v prípade použitia pravidla vyplývajúceho z rozsudku Taricco a i.³⁸ v rámci trestných konaní, o ktorých rozhodovali. Pre pripomenutie je potrebné uviesť, že Súdny dvor v tomto rozsudku konštatoval, že v dvoch ním identifikovaných prípadoch mohli talianske pravidlá premlčania uplatniteľné na daňové trestné činy v oblasti dane z pridanej hodnoty (DPH) porušovať povinnosti uložené členským štátom podľa článku 325 ods. 1 a 2 ZFEÚ. Súdny dvor preto rozhodol, že v týchto prípadoch musí príslušný súd zaistiť plný účinok článku 325 ods. 1 a 2 ZFEÚ tým, že, ak je to potrebné, upustí od použitia príslušných ustanovení vnútroštátneho práva.

Podľa pravidla uvedeného v tomto rozsudku vychádzali talianske súdy vo veciach samých z toho, že nie sú povinné zohľadňovať premlčacie lehoty stanovené v codice penale (taliansky trestný zákon), a mali by teda rozhodovať vo veci samej. Corte costituzionale (Ústavný súd) však vyjadril pochybnosti o zlučiteľnosti takého riešenia so zásadou zákonnosti trestných činov a trestov, ako je zakotvená v talianskej ústave a vykladaná týmto súdom, keďže táto zásada vyžaduje, aby boli trestnoprávne ustanovenia presne vymedzené, pričom nesmú byť retroaktívne.

Corte costituzionale (Ústavný súd) požiadal, aby bol jeho návrh na začatie prejudiciálneho konania prejednaný v rámci PPA, pričom poukázal na to, že v súvislosti s výkladom práva Únie nastala situácia vážnej neistoty, ktorá ovplyvňuje prebiehajúce trestné konania a ktorú je potrebné urýchlene napraviť (bod 6). V tejto súvislosti predseda Súdneho dvora poukázal na to, že rýchla odpoveď môže túto neistotu odstrániť, pričom keďže táto neistota sa dotýka zásadných otázok vnútroštátneho ústavného práva a práva Únie, je použitie PPA dôvodné (body 8 a 9).

Uznesenia z 26. septembra 2018, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (C-522/18, neuvverejnené, EU:C:2018:786) a z 15. novembra 2018, Komisja/Polsko (C-619/18, EU:C:2018:910)

V týchto dvoch veciach išlo o zlučiteľnosť nového poľského zákona³⁹ s právom Únie. Tento zákon, ktorý nadobudol účinnosť 3. apríla 2018, znížil vekovú hranicu odchodu členov Sądu Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko) do dôchodku zo 70 rokov na 65 rokov a stanovil podmienky, za ktorých môže byť týmto členom prípadne povolené, aby vo výkone svojich funkcií pokračovali. V tejto

³⁷ [Rozsudok z 5. decembra 2017, M.A.S. a M.B. \(C-42/17, EU:C:2017:936\)](#), bol predstavený v rámci Výročnej správy za rok 2017, s. 31 a 32.

³⁸ [Rozsudok z 8. septembra 2015 \(C-105/14, EU:C:2015:555\)](#).

³⁹ Ustawa o Sądzie Najwyższym (zákon o Najvyššom súde) z 8. decembra 2017 (Dz. U. z roku 2018, položka 5).

súvislosti je jednak stanovené, že zákon sa uplatňuje na sudcov pôsobiacich vo funkcii, ktorí boli vymenovaní na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, a ďalej, že prezident Poľskej republiky má diskrečnú právomoc predĺžiť aktívny výkon funkcie týchto sudcov aj po dosiahnutí veku 65 rokov.

Vo veci Zakład Ubezpieczeń Społecznych (C-522/18) senát súdu Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) predtým, ako rozhodol vo veci, položil otázky rozšírenému kolégium tohto súdu. V počiatočnej fáze posudzovania týchto otázok poukázal Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) na to, že funkcia dvoch členov, ktorí tvoria toto rozšírené kolégium, môže byť potenciálne dotknutá uvedeným zákonom. Rozšírené kolégium súdu Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) pritom vyjadrilo pochybnosti o zlučiteľnosti tohto zákona s právom Únie, najmä pokiaľ ide o prípadné porušenia zásad právneho štátu, neodvolateľnosti a nezávislosti sudcov, ako aj zásady zákazu diskriminácie na základe veku. Tento súd sa tiež domnieval, že je nevyhnutné získať od Súdneho dvora spresnenie, a predložil mu preto návrh na začatie prejudiciálneho konania. Požiadaval aj o uplatnenie PPA, pričom poukázal na to, že požadovaný výklad práva Únie je nevyhnutný na to, aby mohol svoju právomoc vykonávať legálne a v súlade so zásadou právnej istoty (uznesenie z 26. septembra 2018, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, C-522/18, neuvverejnené, EU:C:2018:786, bod 12).

Zároveň Komisia vo veci Komisia/Poľsko (C-619/18) podala proti Poľskej republike žalobu o nesplnenie povinnosti podľa článku 258 ZFEÚ, keďže dospela k záveru, že prijatím uvedeného zákona si Poľská republika nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEU a článku 47 Charty. Komisia tiež požiadala, aby bola táto vec prerokovaná v rámci skráteného súdneho konania, a vyjadrila pochybnosti o samotnej spôsobilosti súdu Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) naďalej rozhodovať tak, aby bolo dodržané základné právo každého jednotlivca na prístup k nezávislému súdu (uznesenie z 15. novembra 2018, Komisia/Poľsko, C-619/18, EU:C:2018:910, bod 20).

Predseda Súdneho dvora obom návrhom vyhovel, pričom zdôraznil závažnosť neistôt, ktorým čelia vnútroštátny súd a Komisia, a uviedol, že rýchlá odpoveď môže tieto neistoty odstrániť.

Pokiaľ ide o závažnosť týchto neistôt, predseda Súdneho dvora poukázal na to, že tieto neistoty sa týkajú dôležitých otázok práva Únie, ktoré súvisia najmä s nezávislosťou súdov a týkajú sa dôsledkov, ktoré by mohol mať výklad tohto práva na samotné zloženie a fungovanie poľského najvyššieho súdu. V tejto súvislosti predseda Súdneho dvora jednak pripomenul, že požiadavka nezávislosti sudcov patrí do podstaty základného práva na spravodlivý proces, ktoré má zásadný význam ako záruka ochrany všetkých práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie, a zachovania spoločných hodnôt členských štátov uvedených v článku 2 ZEU, najmä hodnoty právneho štátu. Okrem toho predseda Súdneho dvora zdôraznil, že neistoty, o ktoré ide v týchto veciach, môžu mať tiež dosah na fungovanie systému súdnej spolupráce stelesneného mechanizmom prejudiciálneho konania stanoveným v článku 267 ZFEÚ, ktorý je základným kameňom súdneho systému Európskej únie. Nezávislosť vnútroštátnych súdov, a osobitne súdov, ktoré, tak ako Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), rozhodujú v poslednom stupni, je totiž zásadná (uznesenia z 26. septembra 2018, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, C-522/18, neuvverejnené, EU:C:2018:786, bod 15, a z 15. novembra 2018, Komisia/Poľsko, C-619/18, EU:C:2018:910, body 21, 22 a 25).

Okrem toho je potrebné tiež poznamenať, že predseda Súdneho dvora vo svojom uznesení Komisia/Poľsko⁴⁰, tiež odpovedal na tvrdenie Poľskej republiky, podľa ktorého malo mať uplatnenie skráteneho súdneho konania vplyv na jej právo na obhajobu. Poľská republika totiž kritizovala skutočnosť, že žalovaný štát musí predložiť všetky svoje argumenty v jedinom vyjadrení, pričom konanie nezahŕňa predloženie repliky a dupliky. Namietala tiež, že Komisia sa obrátila na Súdny dvor neskoro a že toto oneskorenie nemožno teraz kompenzovať takýmto obmedzením procesných práv (bod 17). Predseda Súdneho dvora pripomenul, že je pravda, že v prípade prejednávania veci v skrátenej súdnej konaní sa možno k žalobe a vyjadreniu žalovaného vyjadriť prostredníctvom repliky alebo dupliky, len ak to predseda Súdneho dvora po vypočutí sudcu spravodajcu a generálneho advokáta považuje za nutné. Za predpokladu však, že predloženie repliky nie je povolené, nie je zrejmé, ako by v prípade neexistencie takejto repliky, a teda tvrdení a úvah dopĺňujúcich tvrdenia a úvahy uvedené v žalobe, na ktoré mal žalovaný možnosť odpovedať vo svojom vyjadrení k žalobe, mohol tento žalovaný tvrdiť, že jeho práva na obhajobu sú porušené z dôvodu, že nemôže predložiť dupliku. Predseda Súdneho dvora tiež pripomenul, že konaniu o nesplnení povinnosti na Súdnom dvore predchádza konanie pred podaním žaloby, počas ktorého majú zmluvné strany možnosť predstaviť a vypracovať argumentáciu, ktorú budú následne rozvíjať na Súdnom dvore v prípade, že na ňom začne konanie (body 23 a 24).

***Uznesenie z 19. októbra 2018, Wightman a i. (C-621/18, EU:C:2018:851)*⁴¹**

Návrh v tejto veci bol podaný v nadväznosti na oznámenie zámeru Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska vystúpiť z Únie podľa článku 50 ZEÚ, ktoré 29. marca 2017 urobila Prime Minister (predsedníčka vlády, Spojené kráľovstvo). V tejto súvislosti podali navrhovatelia vo veci samej, medzi ktorých patrí jeden člen Parliament of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland (Parlament Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska), dvaja členovia Scottish Parliament (Škótsky parlament, Spojené kráľovstvo) a traja členovia Európskeho parlamentu, návrh na súdne preskúmanie smerujúci k vydaniu deklaratórneho rozsudku, ktorým sa domáhali spresnenia ohľadom toho, či, kedy a ako je možné uvedené oznámenie jednostranne odvolať.

Court of Session, Inner House, First Division (Scotland) [Vrchný súd, odvolací senát, prvé oddelenie (Škótsko), Spojené kráľovstvo], ktorému bolo predložené odvolanie proti odmietnutiu tohto návrhu, vyhovel návrhu navrhovateľov vo veci samej na predloženie návrhu na začatie prejudiciálneho konania. Na rozdiel od prvostupňového súdu sa totiž tento súd domnieval, že položenie otázky, či členský štát môže pred uplynutím lehoty dvoch rokov uvedenej v tomto článku jednostranne odvolať oznámenie urobené podľa článku 50 ods. 2 ZEÚ a zotrvať v Únii, nie je ani akademické, ani predčasné. Naopak, domnieval sa, že odpoveď Súdneho dvora objasní možnosti, ktoré budú mať členovia parlamentu pri hlasovaní o týchto otázkach.

Court of Session, Inner House, First Division (Scotland) [Vrchný súd, odvolací senát, prvé oddelenie (Škótsko)] požiadal o použitie PPA. Zdôraznil naliehavú povahu svojho návrhu, a to jednak z dôvodu lehoty dvoch rokov, ktorá začala plynúť 29. marca 2017 a ktorá sa uplatňuje na

⁴⁰ [Uznesenie z 15. novembra 2018 \(C-619/18, EU:C:2018:910\)](#).

⁴¹ [Rozsudok z 10. decembra 2018, Wightman a i. \(C-621/18, EU:C:2018:999\)](#), vyhlásený v pléne, bol predstavený vo Výročnej správe za rok 2018, s. 13 a 14.

tento postup vystúpenia, a jednak z dôvodu nevyhnutnosti uskutočniť ešte pred 29. marcom 2019 rozpravu a hlasovanie o tejto veci v Parlamente Spojeného kráľovstva.

Predseda Súdneho dvora dospel k záveru, že vnútroštátny súd uviedol dôvody, ktoré nepochybne odôvodňujú naliehavosť rozhodnutia. V tejto súvislosti predseda Súdneho dvora pripomenul, že pokiaľ vec vyvoláva vážne pochybnosti, ktoré sa týkajú základných otázok vnútroštátneho ústavného práva a práva Únie, môže byť vzhľadom na osobitné okolnosti takejto veci nevyhnutné prejednať danú vec bez zbytočného odkladu. Vzhľadom na to, že vykonanie článku 50 ZEÚ má pre Spojené kráľovstvo a pre ústavný poriadok Únie zásadný význam, osobitné okolnosti prejednávanej veci odôvodňovali podľa predsedu Súdneho dvora prejednanie tejto veci bez zbytočného odkladu (body 10 a 11).

1.3. Riziko zásahu do základných práv

Uznesenie z 15. júla 2010, Purrucker (C-296/10, neuverejnené, EU:C:2010:446)

Vo veci samej prebiehal spor medzi nemeckou štátnou príslušníčkou a španielskym štátnym príslušníkom v súvislosti s právom osobnej starostlivosti o ich dvojčatá. Menej ako rok po narodení detí došlo k rozluke rodičov, ktorí uzavreli dohodu vo forme notárskej zápisnice zakotvujúcu želanie matky vrátiť sa s deťmi do svojej krajiny pôvodu. Nakoniec však do Nemecka odcestovala iba s jedným z detí, pretože druhé z nich muselo zo zdravotných dôvodov dočasne zostať v Španielsku so svojím otcom. Táto rodinná situácia sa odvtedy nezmenila.

Rodičia začali viaceré súdnych konaní. V Španielsku otec požiadal o nariadenie predbežného opatrenia, pričom tomuto návrhu bolo vyhovené, aj keď nie je vylúčené, že toto konanie môže byť považované za konanie vo veci samej, ktorého predmetom je priznanie práva osobnej starostlivosti o deti. Následne sa v Nemecku domáhal výkonu španielskeho rozhodnutia o nariadení predbežného opatrenia, pričom toto konanie viedlo k rozsudku Purrucker⁴². Matka zároveň v Nemecku podala žalobu vo veci samej týkajúcu sa priznania práva osobnej starostlivosti o obe deti, ktorá bola postúpená Amtsgericht Stuttgart (Okresný súd Stuttgart, Nemecko).

Tento posledný uvedený súd následne Súdnu dvoru položil prejudiciálnu otázku, či v rámci uplatnenia článku 19 ods. 2 nariadenia č. 2201/2003, ktorý upravuje prípady prekážky začatého konania vo veciach úpravy rodičovských práv a povinností, má byť súd, ktorému bol predložený návrh na nariadenie predbežného opatrenia (v tomto prípade španielsky súd), vo vzťahu k súdu iného členského štátu, na ktorý bol podaný návrh na rozhodnutie vo veci samej s rovnakým predmetom konania [v prejednávanej veci Amtsgericht Stuttgart (Okresný súd Stuttgart)], považovaný za „súd, ktorý začal konať ako prvý“.

Amtsgericht Stuttgart (Okresný súd Stuttgart) požiadal aj o prejednanie veci v rámci PPA, pričom uviedol, že sporná otázka jurisdikcie dvoch súdov v rôznych členských štátoch, ktorým bola predložená tá istá vec, napriek dĺžke konania doteraz neuláhčila posúdenie skutočnej hmotnoprávnej otázky. Tieto okolnosti podľa neho ovplyvňujú správanie účastníkov konania

---

42 [Rozsudok z 15. júla 2010 \(C-256/09, EU:C:2010:437\)](#). Tento rozsudok bol predstavený vo Výročnej správe za rok 2010, s. 54.

spôsobom, ktorý je škodlivý pre rodinné väzby detí. Deti totiž už tri roky nemali žiadny kontakt medzi sebou, ani s druhým z rodičov. Amtsgericht Stuttgart (Okresný súd Stuttgart) tiež uviedol, že výkon rodičovských práv a povinností k dieťaťu nemeckou štátnou príslušníčkou, najmä jeho prevzatie do lekárskej starostlivosti a zápis do školského zariadenia, závisí od právnej situácie dieťaťa. Tento výkon rodičovských práv a povinností k dieťaťu je však v súčasnosti v Nemecku ovplyvnený pochybnosťami, ktoré sa týkajú platnosti a uznania predbežného opatrenia prijatého španielskym súdom vo veci práva na zverenie dieťaťa do osobnej starostlivosti. Vzhľadom na tieto okolnosti a vzhľadom na čas, ktorý už uplynul z dôvodu priebehu tejto veci v rôznych konaniach, predseda Súdneho dvora rozhodol, že je vhodné, aby vnútroštátny súd dostal odpovede na položené otázky čo najskôr, čo odôvodňuje prejednanie veci v rámci PPA (body 7 až 9).

Uznesenie z 9. septembra 2011, Dereci a i. (C-256/11, neuverejnené, EU:C:2011:571)⁴³

V tejto veci zamýšľalo päť štátnych príslušníkov tretích krajín žiť v Rakúsku so svojimi rodinnými príslušníkmi (manžel, deti či rodičia), občanmi Únie, ktorí sa v tomto štáte zdržiavajú a sú jeho štátnymi príslušníkmi. Títo občania Únie však nikdy nevyužili svoje právo na voľný pohyb. Okrem toho títo občania Únie, na rozdiel od niektorých dotknutých štátnych príslušníkov tretích krajín, neboli na týchto osobách ekonomicky závislí. Žiadosti o povolenie na pobyt, ktoré podalo týchto päť štátnych príslušníkov tretích krajín, boli zamietnuté, a v prípade štyroch z nich bolo zamietnutie spojené s príkazom na vyhostenie a opatreniami na odsun.

Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd, Rakúsko), ktorému boli veci v tejto súvislosti predložené, sa následne zaoberal otázkou, či sú skutočnosti uvedené Súdny dvorom v rozsudku Ruiz Zambrano⁴⁴ použiteľné na jedného alebo viacerých žalobcov vo veci samej.

Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd) požiadal, aby bol návrh na začatie prejudiciálneho konania prejednaný v rámci PPA. Na podporu tohto návrhu poukázal na existenciu rozhodnutí o opatreniach na odsun prijatých voči väčšine žalobcov vo veci samej, ktorými by, ak by boli vykonané, boli osobne dotknutí žalobcovia vo veci samej a ich rodinní príslušníci. V tejto súvislosti spresnil, že najmenej jednému zo žalobcov bol odmietnutý odkladný účinok odvolania podaného proti príkazu na vyhostenie, a opatrenie na odsun teda môže byť kedykoľvek vykonané. Všeobecne zdôraznil skutočnosť, že hrozba bezprostredného odsunu žalobcom znemožňuje viesť bežný rodinný život, keďže ich stavia do neistej situácie. Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd) okrem toho uviedol, že v súčasnosti prejednáva, tak ako rakúske správne orgány, značné množstvo obdobných vecí a že z dôvodu rozsudku Ruiz Zambrano⁴⁵ je v blízkej budúcnosti potrebné očakávať, že počet prebiehajúcich konaní podobného druhu vzrastie.

Predseda Súdneho dvora sa rozhodol vyhovieť návrhu na prejednanie veci v rámci PPA. Najprv v tejto súvislosti pripomenul, že právo na rešpektovanie rodinného života je súčasťou základných práv chránených právnym poriadkom Únie a že bolo opätovne potvrdené článkom 7 Charty. Následne zdôraznil, že odpoveď Súdneho dvora na položené otázky môže odstrániť neistotu

43 [Rozsudok z 15. novembra 2011, Dereci a i. \(C-256/11, EU:C:2011:734\)](#), bol predstavený vo Výročnej správe za rok 2011, s. 21.

44 [Rozsudok z 8. marca 2011 \(C-34/09, EU:C:2011:124\)](#).

45 [Rozsudok z 8. marca 2011 \(C-34/09, EU:C:2011:124\)](#), pozri body 12, 13 a 15).

ovplyvňujúcu situáciu žalobcov vo veci samej, a preto by odpoveď v čo najkratšom čase prispela k rýchlejšiemu ukončeniu tejto neistoty, ktorá im bráni viesť bežný rodinný život (body 16 a 17).

Uznesenie zo 6. mája 2014, G. (C-181/14, EU:C:2014:740)

V tejto veci, ktorá bola predstavená vyššie⁴⁶, Súdny dvor zamietol návrh vnútroštátneho súdu na prejednanie veci v rámci PPU. Predseda Súdneho dvora však rozhodol bez návrhu, že táto vec bude prejednaná v rámci PPA. Dospel totiž k názoru, že použitie tohto druhu konania je potrebné v prípade, že zotrvanie osoby vo väzbe závisí výlučne od odpovede na otázku položenú vnútroštátnym súdom. V tejto súvislosti osobitne pripomenul, že článok 267 štvrtý odsek ZFEÚ uvádza, že ak sa konanie prebiehajúce pred vnútroštátnym súdnym orgánom týka osoby, ktorá je vo väzbe, Súdny dvor koná bezodkladne (body 10 a 11).

Uznesenie z 5. júna 2014, Sánchez Morcillo a Abril García (C-169/14, EU:C:2014:1388)

V danej veci fyzické osoby získali bankový úver zabezpečený záložným právom na ich hlavné obydlie. Keďže boli v omeškaní s plnením svojej povinnosti platiť mesačné splátky tohto úveru, začalo sa konanie o výkone záložného práva smerujúce k nútenému predaju dotknutej nehnuteľnosti. Dotknuté osoby následne podali proti tomuto konaniu námietku, pričom po jej zamietnutí podali odvolanie na Audiencia Provincial de Castellón (Provinčný súd pre Castellón, Španielsko).

Tento súd uviedol, že španielske súdne konanie⁴⁷ síce umožňuje podať odvolanie proti rozhodnutiu, ktorým sa vyhovel námietke podanej dlžníkom a končí sa konanie o výkone záložného práva, ale naopak neumožňuje dlžníkovi, ktorého námietka bola zamietnutá, podať odvolanie proti prvostupňovému rozsudku, ktorým sa nariaďuje pokračovanie v exekučnom konaní. Vnútroštátny súd pritom mal pochybnosti o zlučiteľnosti tejto vnútroštátnej právnej úpravy s cieľom ochrany spotrebiteľov, ktorý sleduje smernica 93/13⁴⁸, ako aj s právom na účinný prostriedok nápravy, ako je zakotvené v článku 47 Charty. V tejto súvislosti zdôraznil, že sprístupnenie odvolania pre dlžníkov by mohlo byť o to dôležitejšie, že určité ustanovenia zmluvy o úvere vo veci samej by bolo možné považovať za nekalé v zmysle smernice 93/13.

V tomto kontexte Audiencia Provincial de Castellón (Provinčný súd pre Castellón) požiadal o použitie PPA, pričom zdôraznil, že odpoveď Súdneho dvora môže mať významné dôsledky na sporové konania v Španielsku. V kontexte hospodárskej krízy sa totiž opatrenia výkonu záložného práva na obydlia fyzických osôb týkajú výnimočného počtu týchto osôb. Navyše, pokiaľ ide konkrétne o žalobcov vo veci samej, keďže námietka podaná týmito dlžníkmi nemá odkladný

⁴⁶ Vyššie, v časti I tohto súhrnu, nazvanej „Naliehavé prejudiciálne konanie“, pozri rubriku „1. Pôsobnosť naliehavého prejudiciálneho konania“.

⁴⁷ Ley 1/2013, de medidas para reforzar la protección a los deudores hipotecarios, reestructuración de deuda y alquiler social (zákon č. 1/2013 o opatreniach na posilnenie ochrany hypotekárnych dlžníkov, o reštrukturalizácii dlhu a sociálnom bývaní) zo 14. mája 2013 (BOE č. 7 z 15. mája 2013, s. 36373), ktorým sa mení Ley de enjuiciamiento civil (Občiansky súdny poriadok) zo 7. januára 2000 (BOE č. 7 z 8. januára 2000, s. 575), pričom tento samotný zákon bol zmenený decreto-ley 7/2013 de medidas urgentes de naturaleza tributaria, presupuestarias y de fomento de la investigación, el desarrollo y la innovación (zákonný dekrét č. 7/2013 o naliehavých opatreniach daňovej a rozpočtovej povahy a o podpore výskumu, rozvoja a inovácií) z 28. júna 2013 (BOE č. 155 z 29. júna 2013, s. 48767).

⁴⁸ Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, 1993, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288).

účinnok, ich obydlie by mohlo byť predané na dražbe ešte predtým, ako Súdny dvor rozhodne (body 7 a 8).

Predseda Súdneho dvora uviedol, že je pravda, že z ustálenej judikatúry vyplýva, že samotný vysoký počet osôb alebo právnych situácií potenciálne dotknutých rozhodnutím, ktoré vnútroštátny súd bude musieť vydať po tom, ako sa obrátil s návrhom na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor, nepredstavuje výnimočnú okolnosť, ktorá by mohla odôvodniť použitie PPA. V tejto veci však okrem počtu dotknutých dlžníkov riziko, že vlastník stratí svoje hlavné obydlie, kladie tohto dlžníka a jeho rodinu do osobitne zraniteľného postavenia. Túto okolnosť ešte sťažuje skutočnosť, že ak by sa preukázalo, že exekučné konanie je založené na zmluve obsahujúcej nekalé podmienky, ktorej neplatnosť určí vnútroštátny súd, neplatnosť s ňou súvisiaceho exekučného konania by poškodenému dlžníkovi priniesla len ochranu formou odškodnenia, ktorá by neumožňovala obnovenie predchádzajúcej situácie, v ktorej bol vlastníkom svojho obydlia. Vzhľadom na tieto skutočnosti a vzhľadom na skutočnosť, že odpoveď Súdneho dvora bez zbytočného odkladu môže výrazne obmedziť riziko straty obydlia dotknutých osôb, predseda Súdneho dvora vyhovel návrhu na prejednanie veci v rámci PPA (body 10 až 13).

***Uznesenie z 1. februára 2016, Davis a i. (C-698/15, neuverejnené, EU:C:2016:70)*⁴⁹**

V danej veci fyzické osoby spochybnili zákonnosť britskej právnej úpravy⁵⁰, ktorá oprávňovala Secretary of State for the Home Department (Ministerstvo vnútra, Spojené kráľovstvo) nariadiť verejným telekomunikačným operátorom, aby uchovávali všetky údaje týkajúce sa elektronických komunikácií po dobu maximálne dvanástich mesiacov, pričom uchovávanie obsahu predmetnej komunikácie bolo vylúčené. Tieto osoby sa domnievali, že uvedená vnútroštátna právna úprava je nezlučiteľná s článkami 7 a 8 Charty a že nerešpektuje požiadavky stanovené v rozsudku Digital Rights Ireland a i.⁵¹, v ktorom Súdny dvor vyhlásil smernicu 2006/24⁵² za neplatnú. Keďže ich žalobám v prvostupňovom konaní súdy vyhoveľi, minister vnútra sa odvolal na Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) [Odvolací súd (Anglicko a Wales) (občianskoprávny senát), Spojené kráľovstvo]. Posledný uvedený súd sa následne obrátil na Súdny dvor s viacerými otázkami týkajúcimi sa vplyvu rozsudku Digital Rights Ireland a i.⁵³.

V tejto súvislosti vnútroštátny súd tiež požiadal o použitie PPA. Na podporu tohto návrhu jednak uviedol, že je žiaduce spojiť tento návrh na začatie prejudiciálneho konania s vecou Tele2 Sverige (C-203/15) prejednávanou v danom čase na Súdnom dvore alebo o ňom rozhodovať paralelne. Okrem toho uviedol, že platnosť predmetnej britskej právnej úpravy má uplynúť 31. decembra 2016, pričom existuje neistota, pokiaľ ide o dosah rozsudku Digital Rights Ireland a i.⁵⁴ na akúkoľvek právnu úpravu, ktorú môžu členské štáty prijať v oblasti uchovávania údajov o elektronických komunikáciách (bod 9).

49 [Rozsudok z 21. decembra 2016, Tele2 Sverige a Watson a i. \(C-203/15 a C-698/15, EU:C:2016:970\)](#), bol predstavený vo Výročnej správe za rok 2016, s. 62.

50 Data Retention and Investigatory Powers Act 2014 (zákon z roku 2014 o uchovávaní údajov a vyšetrovacích právomociach).

51 [Rozsudok z 8. apríla 2014 \(C-293/12 a C-594/12, EU:C:2014:238\)](#).

52 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/24/ES z 15. marca 2006 o uchovávaní údajov vytvorených alebo spracovaných v súvislosti s poskytovaním verejne dostupných elektronických komunikačných služieb alebo verejných komunikačných sietí a o zmene a doplnení smernice 2002/58/ES (Ú. v. EÚ L 105, 2006, s. 54).

53 [Rozsudok z 8. apríla 2014 \(C-293/12 a C-594/12, EU:C:2014:238\)](#).

54 [Rozsudok z 8. apríla 2014 \(C-293/12 a C-594/12, EU:C:2014:238\)](#).

Predseda Súdneho dvora konštatoval, že predmetná právna úprava môže spôsobovať závažné zásahy do základných práv zakotvených v článkoch 7 a 8 Charty, a následne dospel k záveru, že skorá odpoveď Súdneho dvora môže skutočne odstrániť pochybnosti vnútroštátneho súdu vo vzťahu k týmto prípadným zásahom a ich prípadným odôvodneniam. Okrem toho podľa predsedu Súdneho dvora naliehavú odpoveď odôvodňuje aj lehota platnosti uvedenej právnej úpravy, a to vzhľadom na duch spolupráce, ktorým sa vyznačujú vzťahy medzi súdmi členských štátov a Súdnym dvorom (body 10 až 12). Z týchto dôvodov predseda Súdneho dvora rozhodol, že táto vec bude prejednaná v rámci PPA.

1.4. Riziko vážnych environmentálnych škôd

***Uznesenie z 13. apríla 2016, Pesce a i. (C-78/16 a C-79/16, neuverejnené, EU:C:2016:251)*⁵⁵**

Servizio Agricoltura della Regione Puglia (pôdohospodársky odbor regiónu Apúlia, Taliansko) nariadil v rámci prevencie šírenia baktérie *Xylella fastidiosa* viacerým vlastníkom poľnohospodárskych pozemkov, aby vyrúbali olivovníky zasadené na ich pozemkoch, ktoré boli považované za napadnuté touto baktériou, ako aj všetky hostiteľské rastliny, ktoré sa nachádzajú v okruhu 100 metrov od týchto olivovníkov. Uvedení vlastníci následne podali žaloby o zrušenie týchto rozhodnutí o odstránení z dôvodu, že vykonávacie rozhodnutie 2015/789⁵⁶, na ktorom sa tieto rozhodnutia zakladali, je podľa nich v rozpore so zásadami proporcionality a obozretnosti a tiež nedostatočne odôvodnené.

Za týchto podmienok Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Správny súd pre región Lazio, Taliansko), na ktorý boli tieto žaloby podané, rozhodol dočasne prerušiť výkon predmetných vnútroštátnych opatrení a položiť Súdnemu dvoru otázku o súlade vykonávacieho rozhodnutia 2015/789 s právom Únie.

Tento súd tiež požiadal o prejednanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania v rámci PPA. Na podporu tohto návrhu zdôraznil závažnosť dôsledkov, ktoré by mal výkon rozhodnutí o odstránení rastlín a ktoré by poškodili nielen samotných žalobcov vo veci samej, ale aj celistvosť krajiny, hospodársku činnosť, kvalitu podzemných vôd, agropotravinársky reťazec, ako aj verejné zdravie. Rovnako tak podľa vnútroštátneho súdu tieto rozhodnutia nemohli byť kvalifikované ako predbežné, pretože ich vykonanie by malo konečný a nezvratný dosah na predmetný rastlinný ekosystém (bod 8).

Predseda Súdneho dvora vyhovel návrhu na prejednanie veci v rámci PPA. V tejto súvislosti jednak konštatoval, že ďalšie predlžovanie pozastavenia výkonu rozhodnutí o odstránení rastlín môže prispieť k šíreniu baktérie *Xylella* v Únii, a jednak, že vykonanie týchto rozhodnutí môže mať nenapraviteľné dôsledky pre ekosystém a spôsobiť žalobcom nenapraviteľnú ujmu (bod 9).

⁵⁵ [Rozsudok z 9. júna 2016, Pesce a i. \(C-78/16 a C-79/16, EU:C:2016:428\)](#), bol predstavený vo Výročnej správe za rok 2016, s. 27.

⁵⁶ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2015/789 z 18. mája 2015 týkajúce sa opatrení proti zavlečeniu organizmu *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) do Únie a jeho rozšíreniu na jej území (Ú. v. EÚ L 125, 2015, s. 36).

Uznesenie z 11. októbra 2017, Komisia/Poľsko (C-441/17, neuverejnené, EU:C:2017:794)

Komisia sa domáhala, aby Súdny dvor konštatoval, že Poľská republika si nespĺnila isté povinnosti, ktoré jej vyplývajú zo smernice 92/43⁵⁷ (tzv. „smernica o biotopoch“) a smernice 2009/147⁵⁸ (tzv. „smernica o vtáctve“), a to z dôvodu činností lesného hospodárenia, ktoré mali byť vykonané v pralesi Białowieża („Puszcza Białowiecka“), jednom z najzachovalejších prirodzených lesov v Európe, zapísanom na zozname svetového dedičstva Organizácie OSN pre vzdelávanie, vedu a kultúru (UNESCO). Presnejšie povedané Minister Środowiska (minister životného prostredia, Poľsko) s odvolaním sa na šírenie škodlivého hmyzu (lykožrút smrekový), odsúhlasil zmenu plánu obhospodarovania lesa, ktorá umožnila zvýšenie ťažby dreva, ako aj činností v oblastiach, v ktorých boli do tej doby akékoľvek zásahy vylúčené. V tejto súvislosti sa začal výrub značného počtu stromov.

V tejto veci v prvom rade už predseda Súdneho dvora skôr vyhovel žiadosti Komisie o prednostné prerokovanie tejto veci. V druhom rade podpredseda Súdneho dvora na základe článku 160 ods. 7 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora Poľskej republike nariadil, aby odložila vykonávanie príslušných činností lesného hospodárenia až do prijatia uznesenia, ktorým bude ukončené konanie o nariadení predbežného opatrenia začaté Komisiou.⁵⁹ Napriek tomu predseda Súdneho dvora rozhodol bez návrhu o tom, že sa použije skrátene súdne konanie. V tejto súvislosti konštatoval, že spor medzi Komisiou a Poľskou republikou odkrýva existenciu bezprostredného a potenciálne závažného nebezpečenstva pre životné prostredie. Na jednej strane by totiž podľa Poľskej republiky predĺžovanie pozastavenia uvedených činností lesného hospodárenia mohlo prispieť k šíreniu škodlivého hmyzu, ktoré by viedlo k hlbokému narušeniu ekosystému pralesa Białowieża a tým spôsobilo škodu na životnom prostredí, ktorá by mohla predstavovať priame riziko pre život a zdravie ľudí. Na druhej strane podľa Komisie vykonávanie týchto činností mohlo mať nezvratné dôsledky na biotopy a druhy živočíchov, na ktoré sa vzťahuje „smernica o biotopoch“ a „smernica o vtáctve“, na ktorých ochranu bola vyhlásená lokalita Natura 2000 Puszcza Białowiecka. Za týchto podmienok predseda Súdneho dvora dospel k názoru, že rýchla odpoveď, pokiaľ ide o súlad týchto činností lesného hospodárenia s právom Únie, môže zmierniť riziká, ktoré môžu vzniknúť v dôsledku či už predĺžovania ich pozastavenia, alebo v dôsledku ich výkonu (body 12 až 14).

2. Vzťah medzi skrátene súdnym konaním v rámci žaloby o nesplnenie povinnosti a predbežnými opatreniami prijatými v rámci konania o nariadení predbežného opatrenia

Uznesenie z 11. októbra 2017, Komisia/Poľsko (C-441/17, neuverejnené, EU:C:2017:794)

Ako bolo uvedené vyššie⁶⁰, Komisia podala proti Poľskej republike žalobu o nesplnenie povinnosti, ktorou navrhovala, aby Súdny dvor konštatoval, že Poľská republika si nespĺnila

57 Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 1992, s. 7; Mim. vyd. 15/002, s. 102).

58 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 20, 2010, s. 7).

59 Pozri ďalej, stále v časti II tohto súhrnu, nazvanej „Skrátene súdne konanie“, rubriku „2. Vzťah medzi skrátene súdnym konaním v rámci žaloby o nesplnenie povinnosti a predbežnými opatreniami prijatými v rámci konania o nariadení predbežného opatrenia“.

60 Vyššie, stále v časti II tohto súhrnu, nazvanej „Skrátene súdne konanie“, pozri rubriku „1.4. Riziko vážnych environmentálnych škôd“.

povinnosti, ktoré jej vyplývajú zo „smernice o biotopoch“ a „smernice o vtáctve“. V tejto súvislosti Komisia podala návrh na nariadenie predbežného opatrenia podľa článku 279 ZFEÚ a článku 160 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, ktorým sa domáhala nariadenia predbežných opatrení až do vyhlásenia rozsudku Súdneho dvora vo veci samej.

Komisia tiež na základe článku 160 ods. 7 uvedeného rokovacieho poriadku požiadala, aby boli tieto predbežné opatrenia nariadené ešte predtým, ako Poľská republika predloží svoje pripomienky, a to z dôvodu rizika vážnej a nenapraviteľnej ujmy pre biotopy a integritu lokality Natura 2000 Puszcza Białowieska. Podpredseda Súdneho dvora tomuto návrhu vyhovel a nariadil Poľskej republike, aby s výnimkou prípadu ohrozenia verejnej bezpečnosti pozastavila výkon predmetných činností lesného hospodárenia až do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa skončí konanie o nariadení predbežného opatrenia ([uznesenie z 27. júla 2017, Komisia/Poľsko, C-441/17 R, neuvverejnené, EU:C:2017:622](#)).

Pokiaľ ide o vzťah medzi návrhom na nariadenie predbežného opatrenia a skrátaným súdnym konaním, o ktorého použití rozhodol predseda Súdneho dvora bez návrhu, posledný menovaný uviedol, že aj keď je pravda, že Súdny dvor aj naďalej prejednáva návrh na nariadenie predbežného opatrenia, zároveň platí, že predmet a podmienky vykonania takéhoto návrhu a predmet a podmienky skrátaného súdneho konania nie sú rovnaké. V danej veci sa pritom bez toho, aby bolo dotknuté uznesenie o nariadení predbežného opatrenia, zdá, že uplatnenie skrátaného súdneho konania je odôvodnené povahou tejto veci (pokiaľ ide o uvedené dôvody, pozri rubriku „1.4. Riziko vážnych environmentálnych škôd“) (body 15 a 16).

Uznesenie z 15. novembra 2018, Komisia/Poľsko (C-619/18, EU:C:2018:910)

Ako bolo uvedené vyššie⁶¹, Komisia podala žalobu o nesplnenie povinnosti proti Poľskej republike, ktorou navrhovala, aby Súdny dvor konštatoval, že Poľská republika si tým, že prijala nedávny zákon o Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko), nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z ustanovení článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ a článku 47 Charty. V tejto súvislosti Komisia podala návrh na nariadenie predbežného opatrenia podľa článku 279 ZFEÚ a článku 160 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, ktorým sa domáhala nariadenia predbežných opatrení až do vyhlásenia rozsudku Súdneho dvora vo veci samej.

Okrem toho Komisia podľa článku 160 ods. 7 uvedeného Rokovacieho poriadku Súdneho dvora tiež navrhla, aby z dôvodu rizika vzniku vážnej a nenapraviteľnej škody so zreteľom na zásadu účinnej súdnej ochrany v rámci uplatňovania práva Únie boli tieto predbežné opatrenia nariadené ešte predtým, ako Poľská republika predloží svoje pripomienky. Podpredsedníčka Súdneho dvora tomuto návrhu vyhovela. Nariadila teda Poľskej republike, aby okamžite a až do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa skončí konanie o nariadení predbežného opatrenia, po prvé pozastavila uplatňovanie určitých ustanovení zákona o Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), po druhé prijala všetky potrebné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby sudcovia Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), ktorých sa týka tento zákon, mohli vykonávať svoje funkcie na rovnakej pozícii a požívať rovnaké postavenie a rovnaké práva a podmienky zamestnania ako pred dátumom, keď nadobudol

---

61 Vyššie, stále v časti II tohto súhrnu, nazvanej „Skrátané súdne konanie“, pozri rubriku „1.2. Osobitná závažnosť právnej neistoty, ktorá je predmetom návrhu na začatie prejudiciálneho konania“.

účinnosť tento zákon, po tretie, aby sa zdržala akéhokoľvek opatrenia smerujúceho k vymenovaniu sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), ako aj akéhokoľvek opatrenia smerujúceho k vymenovaniu nového prvého predsedu tohto súdu alebo osoby zodpovednej za vedenie tohto súdu namiesto jeho prvého predsedu, a po štvrté, aby Komisii pravidelne každý mesiac oznamovala všetky opatrenia, ktoré prijala na zaistenie úplného súladu s týmto uznesením ([uznesenie z 19. októbra 2018, Komisia/Poľsko, C-619/18 R, neuverejnené, EU:C:2018:852](#)).

Pokiaľ ide o vzťah medzi návrhom na nariadenie predbežného opatrenia a skráteným súdnym konaním, o ktorého použití rozhodol bez návrhu predseda Súdneho dvora, posledný menovaný uviedol, že aj keď je pravda, že Súdny dvor prejednáva návrh Komisie na nariadenie predbežného opatrenia, podpredsedníčka Súdneho dvora prijala predbežné opatrenia navrhované Komisiou, pričom tieto opatrenia sú účinné až do vydania uznesenia, ktorým sa končí konanie o nariadení predbežného opatrenia. V dôsledku toho predseda Súdneho dvora uviedol, že ak by Súdny dvor v budúcom uznesení zachoval predbežné opatrenia prijaté pred vydaním uvedeného uznesenia, Poľská republika má sama záujem na tom, aby sa konanie vo veci samej v tomto prípade skončilo čo najskôr, s cieľom skončiť uplatňovanie týchto opatrení a s cieľom rozhodnúť s konečnou platnosťou o otázkach vznesených v tejto veci. Predseda Súdneho dvora navyše zdôraznil, že v každom prípade predmet a podmienky vykonania návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a predmet a podmienky skráteného súdneho konania nie sú rovnaké. V prejednáwanej veci sa však zdá, že bez toho, aby boli dotknuté rozhodnutia, ktoré budú prijaté v uznesení, ktorým sa končí konanie o nariadení predbežného opatrenia, uplatnenie skráteného súdneho konania je odôvodnené povahou tejto veci (pokiaľ ide o uvedené dôvody, pozri vyššie rubriku „1.2. Osobitná závažnosť právnej neistoty, ktorá je predmetom návrhu na začatie prejudiciálneho konania“) (body 26 až 28).